

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.
Bementelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Kazinczy-utca 1. szám, földszint, balra.

Hirdetések díjazás szerinti:

Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap után, szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben hazhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . . 3 frt.
Egy óra . . . . . 1 frt.

Videkre postán küldve:

Egész évre . . . . . 14 frt - kr.
Fél évre . . . . . 7 frt - kr.
Negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.
Egy óra . . . . . 1 fit 20 kr.

Hirdetések helyben ártandók.

A francia próbamozgósítás.

Arad, szeptember 10.

A francia próbamozgósítás híre akkora zajt csapott annak idején, hogy majdnem két állam közti háború kitörésére szolgáltatott alkalmat.

Boulanger, a revanche hadügyminisztere, próbát akart tenni hadseregének gyors harcképességével, valamint a háború sikeréhez nélkülözhetetlenül szükséges vasúti szállítási minőségével.

E szempontból tekintve a dolgot, a francia próbamozgósítás ellen egyetlen állammal sem lehetett volna kifogása, de mert Boulanger az egész világ előtt úgy volt feltüntetve, mint Németország gyűlölt ellensége, a ki csak lesi, várja az alkalmat, hogy ellenfelét megalázhassa, s az elvesztett, de el nem felelt két tartományt visszahódítsa, nagyon természetesen a mozgalom izgatottságba hozta a német udvart, mely aztán a coulisssák megett addig dolgozott, míg Boulanger sikerült kibuktatni.

Boulanger bukása azonban nem buktatta meg magát a próbamozgósítás elvét, csak szelidítette a vele járó aggodalmakat oly annyira, hogy a tervezett német ellen-mozgósítás elmaradt.

Ma a mozgósítás befejezte után a francia lapok telve vannak áradozó cikkekkel a teljes siker felett, mi azt a megnyugtató tudatot öntötte a francziákba, hogy egy újabb megaláztatástól tartani okuk egyáltalán nincsen.

Nem kívánjuk a francziák örömeit zavarni, s azt sincs semmi okunk kívánni, hogy számításukban csalatkozzanak, de azt sem vehetik rossz néven, ha az elért sikert a mi szemüvegünkön nézve, távolról sem tartjuk rájuk nézve oly fényesnek, milyenek

ők maguk szeretnék látni, mert hogy az utolsó francia-német háborúban, mikor a németek már teljes hadi lábon rontottak rájuk, ők még éppen ellenkezőleg egészen béke lábon álltak, hogy az orosz török háború kitörése után a oroszoknak nyolcz hét kellett, míg a támadásra készen lehettek, a mostani francia mozgósításból nyert ama tapasztalat, hogy 5 nap alatt 35.000 embert voltak képesek mozgósításba hozni, még nem bizonyít, hogy a francia hadsereg gyors harcképessége mellett, mert ily kis számú és tömegű hadtestnek mozgósítása aránylag sokkal kevesebb időbe és munkába kerül, mint az egész hadseregé, melynek állománya amaz harminczszorosan is túlszárnyalja.

Ily kis számú hadtestnek hadi lábra állítása majdnem nehézség nélkül történhetik meg, mert a szabadságot behivatása, felszerelése, élelemmel ellátása, a szállító vonatok elrendezése kellő előmunkát mellett mind gyorsan megtörténhetnek, máséktől azonban a dolog akkor, mikor egy milliónál több embert kell hadilábra állítani. Csak maga a behatás mennyi temérdek munkába kerül, hát még azok felszerelése, minden szükségességgel való ellátása? És a mi a legfőbb a szállító vonatok elrendezése!

Hol van a világnak az a vasútja, mely úgy lenne berendezve, hogy egy millióra menő hadtestet gyors egymásutánban elszállítani képes lehetne? S még ha a közlekedési eszközök elégséges számban volnának is, képes volna-e ilyen tömeget aránylag olyan gyorsasággal az ország másik részébe szállítani, mint amilyen a francziáké? S még ha a közlekedési eszközök elégséges számban volnának is, képes volna-e ilyen tömeget aránylag olyan gyorsasággal az ország másik részébe szállítani, mint amilyen a francziáké?

De még megengedve, hogy az arany az egész hadtestre is oly kedvező lenne, mint egy kisebb csapatnál, lássuk hát számokban mennyi idő ki-vántatik, egy millió ember szállítására a lehető legjobb körülmények között?

Tegyük fel, hogy naponta 40 vo-

na indítatik el egyenként 80 kocsi-val. Ha e kocsiok mindegyike embert szállít, a 40 vonat elvisz 96000 embert, s így több mint 10 nap szükségeltetik ahhoz, hogy egy millió katonát állomásra jusson. Hát hol vannak a lovak, élelmiszerek hadi készletek, miknek szállítására még több eszköz kívántatik, mint a legénység számára.

A francziák tehát csak azt tudhatják, hogy 35000 embert mennyi idő alatt vethetnek oda, a hova akarják, de hogy egy kitörendő háború győzelmes megvívásához szükséges mennyiséget mikorra volnának képesek a kellő pontra teremteni, az iránt biztos tájékozással alig bírhatnak; és ha bírnak is, nem szabad magukat abban a csalóadásban ringatni, hogy e tekintetben a németeket már túlszárnyalják.

Ez a hit igen végzetes lépésekre bírhatná a francia nemzetet, s igen szomorú valóra ébreszthetné, mert azt talán maguk sem hiszik, hogy a német nemzet az utolsó francia-német háború óta lefolyt időt mély álom közt töltötte volna el.

A csehok a magyar termények ellen. Az osztrák kormány már több nappal ezelőtt átiratot intézett a magyar kormányhoz, melyben tudatja, hogy a magyarországi termények ellen a német helyes körökben megindított agitatót a leghatározottabban rosszalja s hogy a monarchia másik államának terményei megadóztatásában a vám- és kereskedelmi szövetség megsértését látná, miért is rendeltetleg meghagyta a cseh és morvaországi helytartónak, járna utána, való-e a hír, hogy Trebits közlege elhárította a magyar örömeinek és sértések megadóztatását, és ha igen: semmisítse meg a határozatot, s általában akadályozza meg az egész befolyásával hasonló határozatok hozatalát. Az osztrák kormány tehát egészen azon szellemben járt el, mint ohajtandó volt, mit csak helyeslőleg s azon megjegyzéssel vesünk tudomásul, hogy reméljük: az osztrák kormány illető helytartói kormányuk e rendelkezés azzal az erővel fognak eleget tenni, a minőt az itt veszélyeztetett érdekek nagy fontossága megkövetel.

először láttam meg a nevedet. Gyerek leány voltál még.

Egy kis fadóban kellett megóvni az utolsó: egy elszáradt rózsalevelet. Ott hagytad az asztalon. Levállott a rózsákról, a mimitet magaddal vittél. Tudtam, hogy bántad volna, ha hozzáim kerültél. De a mint az üres asztal mellett elhaladtam, eszembe jutott, hogy az abroszról a porba, a földre kerül s széttapossák. Bizonyára érintette kezéd; magamhoz vettem.

Talán jobb hely volt mégis nálam? Most tudod, hogy akaratlanul is adtál emlékeket olykor nekem. De nyugodj meg. Holnap már nem leszek. Te akardogj. Tehát jó éjt! Isten veled! Beleyngszom a gondolatba, hogy nem szeretem . . .

Törös Tivadar.

A milliókért.

(Francia regény.)

Arad, szeptember 10.

Az 1843-dik év borongós november hava vége felé közelgett, s noha már éjfére járt az idő, meglehetően száraz közönség gyűlt egybe a brüsszeli északi vaspálya udvarán, hogy nézze az utasokat, vagy pedig fogadja a rokonokat és barátokat, kiket az imént érkezett gyorsvonat hozott.

A jövővények már valamennyien elhagyták a várótereket; csak egy asszony, ki le-szállt a közönség figyelmét magára vonta, időzött még ott. Ez az asszony, egy körül-belül ötven éves, magas, erőstermetű mulattnő, szegényesnek nevezhető silány ruhát s tarka, szembeötülő fejeket viselt. Kérelmesteltemben a karjaiban nyugvó gyermek pompás indiai shawliba volt takarva, sapkája pedig drága eszűkésből állott. A mulattnő gyengéden nézte az álomba merült gyermekeit, kinek anyja nem lehetett, minthogy ez utóbbi test-színe fehér volt. Azután szemét keresztelvény-jártató körül a teremben, de csakhamar le-hajtott fejt a bánt és fölénség azon kifeje-zésével, melyet a hontalanság tudata kelteni szokott. De csakhamar felcsodott merengés-szerűen a mennyiben hirtelen egy mogorva férfi hang utá meg hatulról fűlt. A kapus volt, ki kérdé, vajjon mit keres még a teremben. Reszketve hátrafordult az így megszólított és angolios kijeléléssel válaszolt: "Semmit uralam, várokozom!"

A Kőlesey-Egyesület és hibái.

Hat éve múlt, hogy Lukácsy Miklós, minden szépek és jók igaz barátja vagy bizetkötőnk összehívott lakására, hogy valami társadalmi és irodalmi egyesületet alkossunk Pozsony, Sopron vagy akár Eperjes mintájára is.

Meg is beszéltük a dolgot és főszélül fölolvassák és hangversenyek rendezése mellett egy nyilvános könyvtár alapítását mondotuk ki oly föltétellel, hogy az a város tulajdona és mint ilyen városi közönyvtár legyen.

A mit akkor Lukácsy barátságos termeiben elvégeztünk, azt fogadta el később az összehívott nagy értekezlet és az ebből megalakult Kőlesey egyesület is.

A Kőlesey-egyesület szépen kezdte. A közönség mintegy 207 taggal nyilváníttotta irányában bizalmát. A bizalom csakugyan helyes és kiérdemelt volt. Három ember vitte az egyesület dolgát: Tabajdi, Lukácsy és Márki. A munka országnérsze természetesen Márkié volt. Csakis az ő szívós munkássága és ambíciója emelhet a Kőlesey-egyesület oda, a hol volt és emelte Márki érdemeit az ő határtalan szerénysége és önzetlensége, hogy soha egy krajczárt nem fogadott el, de nem is kért tiszteletdíjra, noha az alapszabályokban benne volt, hogy a közgyűlés állapítja meg a titkári tiszteletdíját, hasonló nemes önzetlenséget tanúsított a megboldogult Márki is. az Egyesület első pénztárosa, az is magyarul mondva ingyen dolgozott; utóda Wallfisch is becsületből dolgozott.

Egy egyesületet teremteni, kormányozni, fenntartani, összekötéseket szerzeni, eszevisszonyt létesíteni, irni jobbra, irni balra, alkalmasint időbe és munkába kerül, úgy, hogy Márki alkotása után valószínűleg szórakozás, bizalmi állás, a titkári állás.

A tagok bizalma, tagsági díjak befizetése és a titkári és pénztáros hazafias szolgálata következtében az egyesület az első három év alatt oda jutott, hogy magára az Arany szoborra 130 forintot és művészeti czélokra 270 forintot adott. Igaz ugyan, hogy a lucus a non lucendo könyvtára is megszavazott 100 forintot, de biz az szépen a casszában maradt.

"S mire várokozik? Van-e podgyásza?" folytatja a kapus.

"Éz utóbbi kérdésre „igen"-nel válaszolt a nő.

"Már kiváltotta?" "Még nem!"

Erre a kapus valamit morgott s elkerve a podgyásról szóló tértínyt, intett neki, hogy kövesse, mit az idegen nő azonnal teljesített. A kapus kiadta magának a meglehetően nagy bórondót s vállára emelve megkérdezte az asszonyt, vajjon rendelt-e már kocsit. Mintán a nő erre is tagadolag rázta fejt, odakiáltott egy bérkocsinak és a bórondót feltéve a bakra mogorván az asszonyhoz fordult: "Szálljon fel s mondja meg a kocsinak, hogy hova hajtsom."

"Magam sem tudom," viszonzá a mulattnő tévetez hangon.

"No, ezt már jól adja, hogy azt még maga sem tudja," jegyezte meg csipős hangon a portás, ki e szavak után vállatvonva távozott.

A kocsis azonban, ki jobb lelkiállással bírt, a nőhöz közelgett, és megkérdezte vajjon most van-e először Brüsszelben s midőn az asszony igenlőleg felelt, tudakozódott vajjon az ismerősök vagy rokonok, kikhez készült, nem közölték-e vele közelebbi címüket.

"Semmit sem!" válaszolt az idegen nő csüggetve hangon.

"Kocsis még tovább kérdézősködött, s a nő egyik megjegyzésére avval felelt, hogy hajtsom a hová neki tetszik.

"Tehát hová parancsolja asszonyom, hogy elvigyem, vendégül fogja magánhához?" "Éz utóbbi jobban szeretném!" "Szívesen tesszem, úgy is utamba esik" s avval felugrott a bakra, egyet esattantott ostarán és a két gebe annak előzetében, hogy haza felé áll az ut, meglehetően friss-séggel tova ügetett. Nem került tíz perczbe se és a kocsis megállítva lovait s egy szem-között levő négy emeletes háza mutatra, megszólalt: "Itt vagyunk."

1884-ben Márki az Egyesület tagjai között az alelnöki székbe ültetett be. Új titkári és pénztáros lett. Ez évben is még becsületből ment a munka. Márki ugyszólván egy maga vezetésű az Egyesületet, a könyvtárnak is jutott valami. 288 frt 86 krajczárt adunk ki könyvekre és 14 frt 22 krajczárt könyvkötésre és lajstromzó könyv beszerzésére.

Az évkönyvek ugy tartalomra, mint kiállításra nézve tekintélyesek és valóban becsesek voltak.

Az 1885-ik év két nagy és hazafias vállalat éve volt. A Fábán-ünnep és Arad város és megye monographiája megírásának éve. Mind a kettő kissé szűkkeblűen volt megcsinálva.

A Fábán-ünnepélnél is, a monographia megírására való ajánlközönségre is abba a hibába esett az egyesület, hogy ugy Fábán életrajzát, miut magát a monographiát is maga a választmány saját választmányi collegájára és collegáira bízta. Ez a bizalom lehet szép, lehet megfizető: de az író és tudós világgal szemben nagyon az önzés szinét, a szűkkeblűség látszatát tünteti fel.

Fábán Gábor életrajzát is, Arad város és megye monographiáját is országos ügygyé kellett volna tenni. Így meg lett volna a külön decorum mentve. A Kőlesey-Egyesület választmánya nem lett volna pajtkodással valódva, Az eredmény legfőlebb Fábán életrajzára lett volna talán más; de a monographiát, minek utánna itt csak ajánlatról és tervezet, benyújtásról lett volna szó, két-ségkívül a vállalkozott urak kaptak volna meg akkor is. Igen, csakhogy a két forma között roppant nagy a különbség. Az önkénytelenül felajánlott és a kikért bizalom mégis csak két különböző dolog. Az elsővel szemben kevésbé követelő a közönség; míg az utóbbival szemben a közönség várakozása már sokkal nagyobb. A kritika is másképp szól ugy az első, miut a második esetben.

Erre ugyan azt lehet mondani egyik másik választmányi tagnak, hogy miért nem mondtam ezt el a választmányban? Azért mert egyedül én voltam Saul a próféták között. A dolgot nem akartam állítólagos akadékoskodással készletelni; a forma miatt a lényegét nem akartam feláldozni; akartam

zékeny udvariassággal fogadta, egyuttal kérve vendégül, mivel állhat szolgálójára.

"Két szobóra van szükségem, mert a napokban várok még valakit," válaszolt a mulattnő.

"Nagyon okosan is teszi, ha előre gondoskodik, mert csak ritkán talál nálam üres szobát!"

"Azt magam is gondoltam."

"Nos, majd rendelkezésére bocsájtok két egymásba nyíló szobát, melyek egyikének ablakából az utcára, a másikból pedig a kertre van kilátás. Baptiste rögtön tőzet fog rakni a kandallóban."

Mig az inas távozott, hogy ural parancsát teljesítse, ez iróasztalához ment és annak fiók-jából elővett egy nagy könyvet, melybe lakójának nevét, korát és egyéb a rendőrségnél szükséges adatok voltak beírni és a mulattnőhöz fordulva, kérde:

"Szabad kérnem becses nevét?" "Brown Anna."

"Hány éves?" "Harminczöt"

E felelet meglepte ugyan a háziurat, mert a nő külsejéről itélve legalább is tíz évvel korosabbnak tartotta. További kérdésére megtudta, hogy a nő Richmond városából, Virginia tartományból, jó, semmiféle tisztelet nem bír, és hogy a gyermek, melyet karjaiban tart, leányé és jelenleg tízenyolcz hónapos. Tovább nyomonza iratit után is tudakozódott az ügylészik gyanakvó háziur. De a mulattnő zsebéből egy gondosan papírra göngyöltetett zsebkönyvet vett s abból utórelét kivéve, oda nyújtá azt átolvasás végett a háziurnak. Ez egy futó tekintettel meggyőződött annak helyességéről és betéve könyvet, gyertyát gyújtott, magát udvariasan meghaj-totta és a szavakkal: "Asszonyom, ha megengedi, egy szobába fogom vezetni," uj lakójához fordult.

A mulattnő, ki a hosszadalmas ut követ-keztében el volt fáradva, örömet engedett e felhívásnak és az előre világító háziurat az egy emelettel feljebb, egy hosszú folyosó végén levő 1-es számmal ellátott szobához kö-vette, melynek ajtajánál Baptiste várakozott. A háziur benyitott a szobába és meggyőződ-vén, hogy az inas mindenben parancsa szerint járt el, e szavakkal távozott: "Válassza majd a két szoba közül magának azt, a melyik jobban tetszik. Nyugodalmass jó éjt kívánok!"

Anna magára marsdít. Lotette a még mindig alvó gyermeket az ágyba, azután ké-mkedve nézett körül a szobában és semmi gyanust sem találva a kandalló elé tolt egy szé-

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Szeptember 11.)

Lemondás.

(Az utolsó szerenád.)

"Az Aradi Közlöny" redicti tárczája. - Jó éjt! Isten veled! Megnyugszom a tudatban, hogy nem szeretsz.

Legyen eltemetve minden emlék, mely bozzád fűzött egykoron, s te pedig a ki oly nemes, jó vagy, imádkozzál érettem, hogy tudjam mélyen, örökre feledni, hogy szerettelek. S ha olykor sorosod szenvedő elé vezet-jusson eszedbe, hogy ismertél egy embert, kinek az volta a legnagyobb boldogsága, hogy éretted - szenvedhetett.

Itt van előttem egy kis halmaz emlék téled, de te nem tudsz azokról semmit. Most e képzelt ismerettség végéu, a mi válásunk percében, mielőtt veszni hagynám őket: bemutatom nekéd.

Az első egy tsipkefoslány. Durva láb taposta le ruhádról. A subogó uszályok a terem közepéről egész hozzáim sodorták és én felvettem, megőriztem.

Ez az első emlék. A mikor ezzel szívem felett, haza siettem az ég nappali fénybe borult a hold előmlő világától. A csillagok tul-ragyogni akarták egymást, s az éji szellő a köhez is légyn simult. . . Én pedig éreztem, hogy szeretlek és nem foglaj feledni sola.

Te nem tudtál róla semmit. Én akartam így, s örültem, hogy észre sem veszel, mert előbb meggyőződni kívántam arról, hogy szeretlek-e?

Oh, édes fűdalmes éjszakák, melyeken rólad álmodoztam; titokban hullott könyvem; nyíló virágok, melyeknek annyiszor elpanaszoltam, hogy nem szeretsz és te bolond, jó szívem, mely eddig csak a nevetésen tudtál feldobogni, - valljátok be, hogy szerettem-e igazán?

Bizonyítások a láz mellett, mely ben-nem élt, a sóvárgó reményt valljátok be, mely miatt könyeim hullottak, a mellőzés

Lapunk mai számához fél ív melléklet van csatolva.

én is, hogy városunk egyetlen halhatatlanjának emlékét megisztelessük és megörizzük; akartam én is a monográfiát, de a kivitell dolgában szabadabb elvű lettem volna a nemes választmány egyik-másik hangadó-jánál.

A Kócsey-Egyesületnek egy másik hibája, hogy felolvasásait nagyon arisztokratikus formában tartja. A társulati tagok elitejére van a suly fektetve: a nagy rész, t. i. a tagok nagy része csak benevolus spectator, ablakon át élvezzi a mézet. A felolvasások élvezeti díja az egész cnyklusra való kötelezettséggel olyan nagy, hogy az egy 500-600 forintos hivatalnok vagy tanító nem is látogathatja; pedig ezek szépen képviselvék az Egyesületben.

Hogy a „Kócsey Egyesület” mennyire hajhászra az előkelő körök kizárólagos mulatóságát, azt az ideai Kócsey bálnál láttuk. A milyen szép anyagi haszonról járt a bál, épp annyi erkölcsi kára is volt. A szimpáthia hanyatlóban van és félsz, hogy a Kócsey-bálók is épp úgy jutnak a népszerűtlenség révébe, mint a hajdani korecsolóak. Ne tegye a „Kócsey-Egyesület” azt, hogy bizonyos köröknek legyen csak szolgáltatása, szolgáljon ő egész Arad város művelt közönségének, legyen az akár szegény, akár gazdag.

Szóllóssy Károly.

VIDÉK.

Magyar leányiskola Pankotán.

Az „Aradi Közlöny” 244-ik száma azon örvendtes napliriáll lép meg a közönséget, hogy: Kócsa Károly pank. ev. ref. lelkész több pankotai polgárral szövetség-vén, egy magyar elemi leányiskola létesítését határozta el.

Törváb oda nyilatkozik a beklüldö, hogy eddig Pankotán egyetlen tanító sem működött, s így a leányövendékek a női kézümmun-kában eddig csak igen hiányos kiképzetésben részesülhettek.

Mint az emittett új-szövekezetnek egyik tagja, szükségesnek tartom félérteségek kikörölése céljából megjegyezni.

1. Nem nyilvános elemi leányiskolát létesítettünk, mert egyedül a szövökezet tagjainak családjához tartozó leány gyermekek, — számrá tizen — nyerhetnek ezen iskolában oktatást. Tehát inkább magán nevelőné jelleggel bír a tanítónő állása.

2. A pankotai elemi iskolának volt és van is egy leányosztálya, melyel kapcsolatosan Berwalzky Ferencné már hosszú évek során át mint magán tanítónő kézümmunkával foglalkoztatja a leánygyermekeket, és pedig oly sikerrel, hogy legalább is igaztalanság volna ezen kézümmunka iskoláról azt állítani, hogy a leánygyermekkeket női kézümmunkában igen hiányos kiképzetésben részesülnek.

A Berwalzky által megtartani szokott női-kézümmunka kiállításán meg az irigységeknek is elismernie kell azt, hogy mint kézümmunka-tanítónő feladatának azon nívóúján áll, mely a mai követelményeknek minden irányban megfelel.

3. A pankotai cath. elemi iskolának leányosztálya miud a négy osztályú leánygyermekkel egy el van töltve, hogy az emittett új szövekezet tagjai, saját gyermekeiket neveltetés érdekében tívroskék vélték, egy képzett, okleveles tanítónőnek felfogadását, ki-

két, melyen kényelmesen leült, hogy dermtástestét felmelegítse. Mély sóhaja tört ki, de ez a melegegedés sóhaja volt, mint mikor a hányt-vevett utas végre valahára biztos rövbe kiköt. Majd sötét szeméit a gyönözedség leg bennöb kifejezésével kis unokáján nyugtatta.

„Jó lesz”, kezdé magában, ez a szoba majd Jenny-é lehet.

Azután megnézte a kisebb s ogyszerűbutorozott szöbát is, melyet maguagának kizsemelt; gondosan megvizsgálta a szekrényeket, ablakablakát, ajtókat s miután az ebbséi vizsgálat eredményével ki volt elégtive, óvatosan levetkőztötte a gyermekeket és maga is mellé fektött. Jözüen aludt, s midőn másnap reggel fölkel, elkészítö a gyermek reggelijét. Miután pedig a házi ur tud-tára adta, hogy az inas rendelkezésére áll, az ebédet szöbájába hozatta s déltánt a gyermekkel lement az élökörbe, hol annak ide-oda tipegésén gyönözöködött. — Ekör-kör tudta meg az inástól, hogy a genti-ut-czában 26. szám alatti házában.

Browné este szöbájában ült, s épen levélirásához fogott, midőn valami nesz a folyo-són felirászott. Ugy tetstett neki, mintha lépések közeledését hallaná. Browné felug-rott székéről és az ajtóhoz sietett, hogy a kulcsot bevegye és belülről elszárhassa az aj-tót. A mint e célból kinyitotta az ajtót egy fértivel állott szemkötzi, aki udvariasan kö-szönt: „Jó napot, kedves jó Annám!”

A nő meghökkenve visszatértorgott.

„Taylor Rikárd!” kiáltott fel ijedten, „ön itt van!”

„S miért nem? Údvözléni jöttem ide és a mint látom, nagyon jó helyen van.”

Taylor Rikárd e szavak után betolakodott a szöbába.

Taylor ur szikár, magus termetű, körül-belül harminczöt éves, választékos öltöztöt férfi volt. Vörös haját gondosan fésültte, ha-sonszínű szakáll vette körül arcát, mely da-czára az örökös mosolyának, önzésről, szívte-lenségről és csalfa ravasz jellemről tanuskodott. Szürke, apró szeméit folyton forgatta, szürö te-kintetével úgy tetstett, mintha bandzsi lenne. Erösen kifejlott szemöldökei sötétebbek, mint haja és szakállja, ellenben vörössé szemplákiról majdnem teljesen hiányzott a ször. Keskeny orra görbe volt akár csak egy kányéé, s szintelen ajkák eltorzult mosolyát meg vissza-taszítóbbá tette apró fekete fogainak két sora, szökletes álla pedig csökönöztséggel határos akaratörő vallott. Halvány arczszine daczár-ra tagjai meglehetősen izmosoknak látszóttak, kivált keztyüinél földött kezei. Szeméit hunyor-

az érdekeltek leánygyermekeit nemcsak a kézümmunkában, de a törvényszäba elemi tantör-gyakon kívül francia és német nyelvből, va-lamint a zenészetben is behatóbb oktatásban részesíteni képes.

Rögöta szövögrünk mi, pankotaiak egy igen nagy házaot polö állami leányiskola után, mely már évekkel ezölött ígéröet tárgyat képezte, de úgy elidút a híre, hogy iránta táplált reményeink is egészen lelohadtak.

Kladde.

KÜLFÖLD.

Senzatioes eset a bolgár kérdésben. Belgrádi bankokhoz Sophiából érkezett táviratok szerint, Stambulovot, a bolgár kormány elnöket, a volt re-negesség legnépszerűbb, legbefolyásosabb tag-ját, az oroszbarát párt hívei meggyilkolták.

Be kell várnunk, hogy ezt a hírt más-felöl is megerösítik-e. De a tény, söt maga zgyilkosság pusztá híre is azt bizonyitáná miú-nénesetre, hogy Bulgáriában az oroszbarát párt voltaképen nem egyéb, mint egy kis rablóbanda. A hatalmas Oroszországra tá-maszkodik, a czár prestíge-é fedi, a „szent szävä ügy” köpenybe burkolözik s nem bírja Bulgária egyetlen egy városát se fellázítani a törvényes kormány ellen. Az orgyilkokhoz kell folyamódni, hogy életjelt adjön magáról. Amennyiben nem tette volna, az ténynek lát-lászik, hogy másféle actióra nem tartják képes-seknek, mint ami kitelik akármelyik rabló-bandától.

Be hogy a banda, mely már csak ilyen eszközkökal rendelkezik, Bulgáriában nem ér-heti el gonosz céljait, az kétségtelen. Az orosz pénzen megvásárolt hazaröloké eddig is csak azt érték el, hogy a bolgár nemzet, mint egy ember, serégett törvényes kormányá mellé. Es egy orgyilkosokból álló maroknyi banda a bolgár nemzetet nem fogja eltántoritja eltántorítani eddigi utjáról.

A bolgár függetlenség eszméje csak erő-södni fog az által, ha vértanuja lesz.

Mutkurow hadügyminiszter a tisztek élött, a kikét a szöphiái téparancsnok neki bemuta-tott, és a napokban kijelentette, hogy a bol-gár nemzet a netáni fögyveres beavatkozással szemben a legerélyesebb ellentállást fogja ki-fejteni.

Ilasonlö elzásntságot tanusit, a „Gaulois” értesölése szerint, Ferdinand fejedelem is, ki egyik legutöbbi levelében így nyilkozik: „Bár mi történnék is, én el vagyok tökölve mindvégig megntenni a kötelenségemet.”

LEGUJABB POSTA.

A czár találkozás. Berlinből egész röviden most már azt jelöutik, hogy Vilmos császár Stettinbe a maga és kísérete részére orosz egyenruhákban visz és az ö sü-retö kívánsága folytán az összejövetel a czár-al valószínűleg meg is meg lesz, vagy bosz-zuságára Bismarck herczegnök, a ki e miatt a „Nordd. Allg. Ztg.” számban erősen kikel.

A „Norddeutsche” már nem meri ugyan tagadni, hogy az összejövetel meg lesz, mert azt mondja, hogy az „udvariassági látogatás” talán mégis meg lesz, de már eleve ta-gadja e látogatás politikai jelentöségét. Szerint a stettini talál-kozásnak a politikára ép oly kevés befolyása lesz, mint volt a danzigi, skierntevicei és kremsieri találkozásoknak.

gatva közeledett a mullattanöböz, kinek lát-szatos félelme húságnának hízelt. Alig hogy két lépésre haladt előre a szöbában, hirtelen, mintha a padló alól szöktek volna fel, ott termek két fiatal erős néger, közönséges de udjonatuj ruhában, melyet úgy látszött csak az imént vett gazdájuk.

„Tegyétek be az ajtót!” parancsolá ne-kül Taylor ur.

„Kik ezek az emberek”, kérdé Anna.

„Az egyik Jakob, a másik Tamás, mind-kettö hü szölgám, kik velem jöttek, hogy segítségemre legyenek,” válaszolt Taylor.

„De ön maga uram, ön miért jött ide?”

„Az fölötte egyszerű dolog,” viszonáz Taylor szokásos mosolyával, „megtudtam, hogy ön Belgiumba szändékozott és e célból a bolumbine fedélzetére szállott. Én is azt tettem, és azon a gyorsvonaton, mely önt ide-hozta, én is ott voltam.”

„En nem látom önt! kiáltott az asszony a leguagyobb remegés hangján.

„Az gondolja, hogy szändékom volt en-nél korábban bemutatni magamat?” mondá Taylor ur.

„De uram, hogyan tudta meg e tartöz-ködségi helyemet?”

„A manöbs is, Tamás! áll!”

„Tehát utánam küldte ö?”

„Szölgálatjára, igenis!”

„Nos Taylor ur, mit akar tehát tölem?”

„Hm, nem sokat, csak azért tettem e nagy utat, hogy önnel pár percig beszél-hessek.”

„S miért nem tette ezt már korábban?”

„Hol, talán Richmondban?” viszonáz ez gunyorosan.

„Kétségtelivül ott,” mondá Anna teljesen nyugodt arcot öltve

„Öt sem ön, sem én nem tudunk volna olyan nyugodalmasan beszélgetni, mint itt az idegen földön.”

„Jól van”, felelé Anna, „hadd halljam té-hát önnek mondani valöjét.”

Taylor ur székét vett elő és az a kan-dalló elő töve, kényelmesen elhelyezkedett benne. Azután a nyitvahajyot ajtón át benéz-tet a szomszéd szöbába, hol a csendesen áló gyermeket vévö észre. Egyát rándult feje, mintha végre megtalálta volna azt, a mit oly régen keresett. Azután a folytonos mosoly, melynek rendeltetésé volt ellepni gondolatait, elött ajkairól s helyébe valami keserü non-sz lopozót.

Jakab és Tamás ezalatt merően ke-rezbe tett karökök, mint két szöbor állottak ott az ajtónál.

(Folytatása következik.)

Üldözött szocialisták. Notter-damból jelentik, hogy ott esütörtökön éjjel nagy mérvü zavargások törtöttek. Niewenhuis szocialista vezér, alig hogy kiszabadult a börtön-ből, nagy gyűlést hívott egybe. De egy-szerre egy anticsozialista kö-böl álló csapat hatotta a helyörsé-gbe, letépte a veres zászlót és kiköreggette a szocialistákat. Dulaköds történt, melyben tö-bben megörlöttek, de csak gyengén. A dübös néptömeg a helyiségben levö butorokat mint szétzúzta és éltette a dynastiát.

ARADI KÖZLÖNY

(megjelen minden nap).
előfizetési feltételei.
Helyben házhöz hordva:

Egy évre ..... 12 frt — k
Fél évre ..... 6 „ „
Negyed évre ..... 3 „ „
Egy órára ..... 1 „ —

Vidékre postán szétküldve:

Egy évre ..... 14 frt — kr
Fél évre ..... 7 „ „
Negyed évre ..... 3 „ 50 „
Egy órára ..... 1 „ 20 „

Az előfizetési pénzeket kérjük, legczél-szerintben posta-utalványval, mielőbb beküldéni, hogy a lap pontos expeditioját fennaká-dás nélkül teljesíthessek.

Arad, 1887. szeptember hóban.

Az „Aradi Közlöny” szerkesztöcsége és kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Szeptember 11. Vasárnap. Róm cath. naptár: B. a. n. ü. Prot. naptár: B. 14. Tr. Görög orosz naptár (augusztus 30.) Sánd. J., Nap két 5 órá 32 per-czör. Nap nyugszik 6 órá 29 perczör.

Szeptember 12. Arad megye rendkívüli közgyölése d. e 10 órakor.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— Oktöber 1-én új előfizetést nyitunk lapunkra. Előfizetési árak: Helyben: negyedévre 3 frt., egy órára 1 frt. Vidékre: negyedévre 3 frt 50 kr., egy órára 1 frt 20 kr. — Az „Aradi Köz-löny” minden nap, hétfőn és ün-nepek utáni napokon is megje-lenik. — A kiadóhivatal.

„A milliókért.” E czim alatt lapunk mai számban új regényünket kezdjük meg, mely a jövő évnegyed elején fog véget érni. Uj regényünk a legérdekesitöbb francia ter-mék és olvasóink bizonylival megtalálják benne mindazon előnyököt, melyekhez ebben a te-kintetben az „Aradi Közlöny” nagy kö-zösösége szokva van. „A milliókért” befe-jezése után az angol regényirodalom egy kiváló termékét fogjuk bemutatni olvasóinknak.

— Megyei virilisták. Arad megye igaz-olö választmánya, a legtöböt adöt fizetö bi-zottsági tagok jövö 1888. évre érvényes név-jegyzékét e hó 9-ik és 10-ik napjain tartott ül-seiben megállapította, hogy azt az 1886. XXI. t. cz. 28-ik §-a értelmében a vármegye alispán-jához O r m ö s Péterhez bemutatassa. Ezen tör-vényszakság értelmében a névjegyzék a vár-megye alispánja által P á r i s G ábor aljegyzö hivatali helyiségében folyó hó 11-étöl bezá-rólag 25-éig terjedö 15 napig közzömölés ki-tetöttet. A névjegyzék ellen ezen 15 napi ha-táridö alatt a bíróli választmányhoz fellebbe-zésnek van helye. Azok, kik adóik kétszeres számításá iránt az igazolö választmányál kö-rövel, vagy írásban jelentkezik, ebbséi kérel-mük elintézése fölöl az igazolö választmány által végzésileg is értesítetnek. Az igazolö választmány által összeállított névjegyzék egyebiránt lapunknak is beküldetik és az egyik legközelebbi számuunkban közzö fogjuk tenni.

— Az aradi ref. egyház tanácsa teg-napélött déltánt 5 órakor a papi lakban F á-b-i á n Lászlö fögöndök elnöke alatt egy-háztanácsi ülést tartott, melyen jelen volt: S z ö l l K álmán esperes, F e r e n c z y G e-o-deon lelkész. K o m j á t h y Zsigmond algon-dök, R o z s n y a y Mátys, W e i d e n f e l d István, A n t a l Károly, D ö m ö t ö r Lászlö, S z á b ö József, S á n d ö r Zsigmond, F a-ragó Sándor, N o r á d István, F a u r-wetter Lajos presbiterök és K u l c s á r István jegyzö. S z ö l l K álmán egyházmegyei esperes és fönök meleg szavakban üdvözöl-vén a szép számban együtöl levö egyháztanácsot, elő-adjja, hogy hivatalos látogatásának czélja az, hogy az egyház szellemi és anyagi ügyeinek állá-sáról személyes meggyözödést szerezzen és igen örövend annak, hogy a vallás-oktatás úgy az elemi, mint a felsöbök iskolákban a legszöb eredményel vezetettik. Az egyház erkölcsi és szemleli ügyeinek jelenlegi állása teljes-sen megnyugtató. Az esperes ezután az egyház vagyoni állapotáról öhajtván felvilágosztatást nyertni, K o m j á t h y Zsigmond algon-dök felolvassa az egyház pénztárának az évi for-galmáról szerkesztett kimutatást, melyből ki-tünik, hogy a szükségletek kevés kivétellel fedezve vannak, s e tekintetben a mai „napig csak 90 frt tartozás nincs kifizetve. Az iskola alap-törzsvagyonja a takarékpénztárba gyöl-möcsözöttik. Ezután töböt apró egyháói ügyek megbeszölése után az egyházi ülés véget ért.

— Az idö. A nyar ugyancsak kites-magüért, daczára, hogy már a kalendáriumban az első hónap közepe felé járunk, a naplalk még mindig versenyeznek a káni-

kulakkal; hetek óta folyton tikkasztö höség van, a por már kezd valószággal ürhetötlenné válni. Tegnap reggel titkos örömmel néztük, milyen szépen borul a látathír és a délelött folyamán kaptunk is a város fölett egy kis hirtelenül elvonuló záport, de sajnos, ez csak nagyon rövid ideig tartott és mégarra sem volt elegendö, hogy a port némileg leverje. Déiben ismét fulasztö höségben izadtunk és csak azzal vigasztalhatjuk magunkat, hogy már már nem sokáig tarthat így a höség napjai, megvannak számlálva, ez már csak az utolsó értesítös, úgy látszik, azt akarja a nyár, hogy ne felejtjük oly hamar, legyen miért reá emlékezni.

— A szeptember havi közgyölés. Arad szab. kir. város törvényhatóságánál 1887. évi szeptember hó 12-ik napjának d. u. 4 órájára rendkívüli közgyölést hirdettek, melyre a tör-vényhatósági bizottság tagjait ezennel meg-hívom. A közgyölés tárgya: 1. Megalakitása az C sász és Kir. apostoli Felsösége élött Dé-ván tisztelegö, s Arad szab. kir. város közön-ségét képvisölö küldöttöcsének. Arad, 1887. szeptember 10-én. F á b i á n Lászlö, fö-spán.

— Statistiai kimutatás az arad városi kereskedelemi academia növendékeiröl az 1887. 1888. tanévben:

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	összes.
1. Beiratkozott	29	31	30	90
2. Vallás szerint:				
Róm. katolikus	13	19	17	49
Görög keleti	1	—	4	5
Protestans	3	—	1	4
Mözös vallású	12	12	8	32
3. A szülök mostani tar-tözködsé.:				
Arad város	10	21	16	47
Arad megye	4	6	6	16
Más megyék	16	4	8	27
4. A szülök polgári állása				
Ertelemiség	4	9	5	18
Kereskedö	15	11	11	37
Iparos	1	4	1	6
Magzánö	2	4	6	12
Alkalmazott	4	1	5	10

Az előzö tanévben beiratkozott volt ösz-szesen 76 tanuló, maradt az év végén 66, még pedig az I. osztályban 35, a II. osztály-ban 31.

— Szöll Kálmán nagyszalontai ref. es-feres Aradra érkezett és tegnap déiben F á-b-i á n Lászlö föspán, egyházi fögöndök vendége volt.

— A szt-anna-kisjénöi vasut vonal építkezését a napokban volt alkalmunk a hely-szinen meg szemlélöni és örömmel tapasztaltuk, hogy a vasut földmunkálatai egész Nadabig majdnem teljesen készök. Az épületek már fedél alá kerültek. A felépitmény lerakása pedig Szt.-Annától kiindulólág már töböt ki-lométer hosszban eszközöltetik és érelyesen folytatattik. Ez alkalmommal ismét al-alkalmunk volt meggyözödést szerezni arról is, hogy a Szent-Anna Zimánd körüli sik lapály egyike a régi-szégtani szempötblö véve is a legérdekesebb vidékeknek, mindentüt a hol a vasutonál által a föld telmérési állás-ok történtek a legérdekesebb öskori leletekre bukkantak; különösen az ugynevezett marha-itatók, vagyis a nagy terjedelemben kiasótt és jelenleg sással benött mélyedések pontjai nyujtanak a kutató élött érdekes anyagot. Itt minden lépten-nyomon ösregi cserepek, faza-kak, öriási kiterjedésű urnák, tüzelö helyek, égetett agyagból öszszeroskadt épületek nyomai, állati és emberi csont maradványok, kö szer-sszámok és örlésre, vagy egyéb házi szüksé-letre felhasznált kömaradványok találtak, melyeket az arad-csanádi vasut-társulat köze-gyü gondosan összegyütöttek az a r a d i m u-z e u m s z á m á r a. Ezen érdekes leletek alkalmazva megénk jeles tudösa L ö c z y Lajos azonnal a helyszinen utazott, hogy a kérdéssé vidéket úgy geologiai, mint régi-szégtani szempötblö tanulmányozza.

— Kinevezés. Bányhid István bárö, ál-lamtudományi tudor a vármegye föspánja ál-tal tiszteletbeli aljegyzövö nevezetett ki. — A fiatal ember a vármegye közigazgatásalól teljes-egyenlegesen foglalkozni fog, s e vögböl szö-l-gálatötelre az alispáni hivatalhoz, illetve a vármegye jegyzö irodájába ösztöltö be.

— Párhaj. Nagybeszekerén, — mint la-punknak írják — szerdán kárpárhaj volt két elő-kelet ifju N. P. és D. L. városi tisztelevölök közt.

A párhajra szerelmi féltékenységet adott alkalmat, mindkettlen megesbesültek. Ifju. N. P. a mellén, D. L. a karján kapott súlyos sebeket.

— Fellebbezés a törvényszök határozata ellen. Scherban Szilárd és társai az aradi kir. törvényszök vádhatározata ellen a kir. táblához fellebbezést jelentektet be.

— Egyházlátogatás Szentleányfalván. A szokásos évi egyházlátogatást Szentleány-falván Sz ö l l K álmán ev. ref. esperes F á-b-i á n Lászlö egyházmegyei tanácsbíró kísé-retében tegnap, 10-én tartotta meg. Az isk-ola-ügy és a tanító fizetése tekintetében az egyháztanácsesal egyéértölög olyan intézke-dés történt, hogy ezental a tanító a termé-szetben szolgálományok és a föld haszonélve-zete helyett készpénzben fizetessék, mi — a fenforgó viszonyokból itélve — az adözö egy-háztagokra néze is sokkal öntönösebb, kön-nyebb és gazdaságszöb leendő, s ily eljárás-mellett — a közalapi szerölözés reményében — adösságitöl a egyház a küldöttöcség ál-tal rendben találtak. A tanítöl díjvellé mó-dosításában teendő lépésekre néze nagytiszt, esperes ur utbaigztatást és felvilágítást nyujtott a szentleányfalvainak. Bizonyára öhajtaudö, hogy az egyházközöségben a nyugalom és béke valahára visszatérjen és jövöje útjában semmi akadály fel ne tartöztassa. A vizitacionális látogatás befejezését F á b i á n Lászlö föspán és fögöndök vendégszerölög, patriarchális há-zánál nyerte Aradon.

— A vasutasok naggyölés. Az inter-nacionális vasuti congressus képvisölöi szept-tember 17-én gyölönek össze Mil a n ö b a, a másodikk nagy értekezet megtartására. Tud-valévolög a congressus a német vasuti egylet mintájára alakult azzal a kölombséggel, hogy

ozen vasuti-egylet nem bír többé német jel-leggel, hanem miután abban minden világrése vasutja, kivéve a német állami vasutakat részt-vevönek s ez által valószággal internationalis jellegét visel magán. Az egyletnek egy ál-landö internationalis bizottsága van, melynek elnöke M. F a s s i a u x, belga közelekedösügyi állami titkár, tagjai pedig a kormányok és nagyöböt vasutak kiküldöttöi. A magyar kor-mányt e bizottságban A m b r o z e v i t s Béla közelekedösügyi osztálytanácsos kép-viseli. A congressuson legfontosabb vas-uti kérdések fognak tárgyalattni. Ilyenek: a) vasutépítési és fenntartási munkálatok, b) vas-uti üzleteszközök és ezeknek világitása és fü-tése, c) vasuti üzletkezelés, d) általános vasuti igazgatás, e) másodrendü vasutakat érdeklö ügyek. Mint értesölünk a magyar állami vas-utak részölög L u d w i g elnök és W a l-ter igazgatö, az északkeltöli vasut részölög I v á n k a Imre igazgatö és S á g h y föfel-ügylö, az arad-csanádi egyessüt vasutak részölög V á s á r h e l y i Béla és B o r o s Béni igazgatökök fognak az internationalis vas-uti congressus milanoi közgyölésen részt-venni.

— Esküöv. Pörczán Lajos derék aradi asztalos polgár tegnap déltánt esküdött örök hűségeit H e l y i Irma kisasszonynak, V a g á c s Agoston községi tanítöl kedves nevelt leányának. Násznap N o v ö t n y Lajos és Örtner Pal, támszögnyök ezek nejei. Koszorns lányok: Pörczán Paula, H e-l y i Giza, N o v ö t n y Laura, V a g á c s Victoria, K a u c s i c s Tini kisasszonnyok voltak. Vöfénnyök: V a g á c s M í-hály, R é p á s y Pál, S e f f e r Béla, M ü-l-ler József, V é r e s s Antal. Az esküöv után a násznép özv. V a g á c s n é urnö hazánál gyölösze vig lakomára. A hol a fiatal párra egyik pohárrköszöntö a másikat érte. A fiatal párnak a tiszta szerelmes alapölö frigyükhez állandö boldogságot kívánunk.

— Az aradi városi szerelmi drámához. Az aradi körháza beszéllötöl B á l a z s Lajosné, kire férje a napokban az aradi szabad-ságtérén rálött, teljesen felgyöllyöt. A kör-házból már ki is jött. Baláz Lajosnak a fér-jenek állapota is javul. A szerelmi dráma most már a törvényszök élött ér reget.

— A köröstarcsai gözmalmi részvény-társaság legutöbök közgyölésén az elhall Petrovits Lajos helyett K o v á c s Gyula vá-lasztatott meg alelnökké, ki a társaság teljes bizalmát bírja.

— Jövähagyott alapszabály. A maköi gazdasági egyesölés alapszabályait a földmí-velés, ipar-és kereskedölemügyi miniszterium jóváhagyta és jóváhagyási zaradékkal ellátta.

— Az aradi fövähivatal bevetölö a behozott áruk után a mult hóban 2843 forint 81 kr. Behozatöl a töbök közt: 4475 kgr. kávé, 2 kgr. thea, 387 kgr. fűszer, 841 kgr. déli gyümölös, 2 kgr. szivarok, 18 kgr. rizs-kása, 5 kgr. elnöövény, 53 kgr. viasz, 3 kgr. parafin, 207 kgr. faolaj, 15 kgr. sze-szesz ital, 120 kgr. pezsgö-hor, 115 kgr. sajt, 25 kgr. horing, 13 kgr. egyöb hál-félék, 9 kgr. kagylö, 15 kgr. kokál-gyanta és sellak, 13 kgr. pamut áru és eszike, 37 kgr. szönyeg, 18 kgr. bárony, 13 kgr. ru-hanemü, 6 kgr. kefekötö munka, 36 kgr. tisztöló papíros, 57 kgr. egyöb papírfélék, 8 kgr. viaszos vászon, 6 kilogram böröru, 7 kilogram szöszar, 48 kilogram esztergá-lyos áru, 13 kilogram koskötölö áru, 7 kgr. mérövesszö, 23 kgr. övegár, 171 kgr. fi-nom kööru, 8 kgr. szines agyagár, 1322 kgr. vas és aczéláru, 1986 kgr. gözközám, 60 kgr. finom aczéláru, 52 kgr

és azzal bocsátotta el a földbírtokost, hogy 24 óra alatt teljesen elkészül a ruha, s még csak fél sem kell próbálni és jóll all érte, hogy a ruhával meglesse előgedve. A 24 óra eltelté utána a 48 óra is és a ruhát még mindig nem hozzák. A mi bírtokosunk beszámolónk ved, mert Aradra egy mennyegzőre kellett volna berendülnie és ez alkalomra készítette a ruhát. Végre unni kezdte a várakozást és összesszede régi salongőzétet és sietett az indóházhoz, — nehogy odahaza maradjon az új ruhával együtt. Alig érkezett ki az indóházhoz egyszer csak az étterembe lát lát mást betoppanni, mint a szobát, a ki alig bír lélegzethez jutni. „Nagyságos ur ut a ruha!” A földbírtokos hamarjában azt sem tudta mit szólni a dologhoz. Gyorsan a ruhát elpakolja és felül a vonatra, megérkezik Aradra és felpróbálja a ruhát: a nadrág hosszú és formátlan, a kabátból pedig kiszabta. Persze tómbol és ordítani kezd, majd azon gondolkodik, hogy kiként bosszulja meg magát. Magához hívát egy aradi szabót a kinnek a ruhát átadja azzal a megjegyzéssel, hog a ruhát igazítsa meg és a javításért számíthat tetszése szerint a mit tetszik. Az aradi szabó teljesen helyre is hozza a ruhát és felszámít érte 10 ft 49 ft. A földbírtokos midőn meglátja a számlát mosolyra fakad, hogy sikerült szabóját pontatlanságért megbosszulni és felkeri, hogy a számlájára tegyen bélyeget és írja alá, hogy ki van fizetve. A bírtokos pár nap múlva hazérkezett és a borsos javítási számlát levonta a ruha árából és így fizette ki hűledező szabóját.

Tüz Forrai-Nagy-Íratason. F.-N.-Íratos községe esőtörtökön — mint levelezők írja — nagy veszélyben forgott. Krammer Antal jómódú gazda épületi, takarmánya, gazdasági eszközei és gabonájának nagy része leégett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. A kár 1339 ft-ra telt. A leégett épületek közül csak a lakház volt biztosítva. A tűzoltás körül tett fáradságnak munkásságért elismerést érdemel Mayerhofer Lajos a Nádasdy-féle utadalom derék tisztje, ki lehető gyorsasággal három jó karban lévő fecskendőjével, gépészével és 15 emberrel a helyszínen termelt a község megmentésére. A községnek nagy hátrányára van, hogy tűzoltó szerekkel nem rendelkezik.

Hecczkodvöl pénzügyőr. A szabadságtérén a minap este 8 órakor a Brunner-féle bolt helyiség előtt egy fiatal ember előveszi dohányszelencéjét és cigarettát készít, midőn reának gyújtani egy pénzügyőr oda ugrik és egy cigarettát dohányt kér tőle. A fiatal ember egész udvariasan oda nyújtja dohányszelencéjét a pénzügyörnek, a ki megvizsgálja a dohányt és felismeri, hogy a gyár szűz dohány. Felszólítja a fiatal embert, hogy kövesse őt. A fiatal ember és pénzügyőr között erre heves szóváltás keletkezett, a mire egész néposofolet támadt főleg fiatalok körből s egyszerre fenyegető állást foglaltak el a pénzügyörrel szemben. Mindenfelől egyszerre felhangzott: „Úsd a finác zót!” „Zsakba a finác zót!” Kevésbe mult, hogy a pénzügyört el nem verték, ezer szerencse, hogy a rendőrök korán érkeztek meg és a néptömeg szétoszlott.

Meghívás. Az első aradi betegségelző és temetkezési egyetm a m. d. u. 3 órakor irodájá helyiségében (ár. templom épít. em.) választmányi ülést tart, mely alkalommal új tagok is felvételnék. Kö h. n. S. N. — lakok.

Jahn Vilmos az aradi kereskedelmi és iparkamara Borsosbesben lakó tagja, a nadrányi vasipar tárosas legutóbb tartotti közgyűlésén, művezető igazgatóvá választott meg.

Városi Gizella felső ipariskoláev egybekötött leány- és nevelítőintézetnek „Ön képző-közp. f. e. szeptember hó 10 én alakult ülést tart, melyre a felsőbb osztályú növendékek sorából alakult bizottság az intézet tulajdonos-igazgatóját kérte fel a kör vezetése. Az igazgató az elnöki tisztet elfogadván, mielőtt a kört ez évben újra megalakítja, vizsgálja a kör célját, fontosságát és munkakörét. miután a kör tisztviselői mind, közfelkiáltás útján a következő sorrendben lettek megválasztva: elnök: Gáltszenstein Ida k. a., titkár Landau Regina, I. jegyző Pollák Sarolta; II. jegyző Altschul Anna, pénztáros, Városi Malvina urhölgy; könyvtáros: Gantner Mariska; bizottsági tagok: Megeyasay Karolina és Molnár Irma; pátlog: Opasits Mariska. — Itt még lapunk má nyitított hirdetésével kapcsolatban újlag melegen felhívjuk Városi Gizella 6 osztályú elemi és 2 oszt. felső ipariskolájára a közönség figyelmét, különösen pedig az Aradon él ézagot pótló felső ipariskolára, mely a budapesti országos nőipariszola mintájára lett újabban berendezve és a legújgórabb követelményeket is kielégítő teljes, és mindenoldalú kiképzést nyújt az előkelő szülők gyermekeinek, ugy a középiskolai gyermekei számára pedig keresztforrás megszerzésére szolgálhat alkalmat, a mennyiben a női műveltséghez szükséges felsőbb tárgyak — nevelésiani tárgyakat is beleértve — a legalaposabb módon adhatok ott elő; azoknál pedig az iparban nők által művelhető minden szaka, valamint a nőimunkák minden ága teljesen elsajátíthatók és felsőbb ipariskolában, miért azt, valamint a vele egybekötött 6 osztályú elemi iskolát is lelkiismeretesn ajánlatjuk minden, gyermekeit gondos nevelésben részesíteni ohajtó szülőknek.

Birtokváltások. Jovanov Száva eladja az aradvárosi 1897. számú tjkönyvben 2 + 1 alatt bejegyzett Pernyava külváros (György-utca) 23. számú ház és telekűl őt illető hányadát Pankovits Györgynek 200 ft vételárért. — Simon Tamás eladja az aradvárosi 315. számú tjkönyvben A + 1 alatt bejegyzett, bálváros Maridor-utca) 8. számú ház és telk. Csik Antalnak 6000 ft vételárért. Konstantin Imre átruházza és átadja az aradvárosi 1396. számú tjkönyvben Sarki d külváros Kelemené 7. számú ingatlanból egy 122 □ ölnyi üres telket. — leányának Konstantin Herminának. — Tapolicsányi Gyula eladja az aradvárosi 414. számú tjkönyvben

A + 3 alatt bejegyzett Sarkad külvárosi mo-csár-utca) 5. számú ház és telket Mihály József-nek szül. Horváth Katalinnak 1650 ft vételárért. — Ozv. Kovács Gavora (Gizella eladja az aradvárosi 1407. számú tjkönyvben A + 3 alatt bejegyzett Ujterem-utca) 18a. számú ház és telekűl, egy 80 négyzetölnyi területtel. — Kovács Juliának 200 ft vételárért. — továbbá 129 □ ölnyi üres telket Törökfalvi Mórnak 300 ft vételárért. Petrowszky Lajos eladja az aradvárosi 2226. számú telek-jegyzőkönyvben A + 4 alatt bejegyzett Barbus diübeli 1 hold 920 □ ölnyi szántó és kaszáló földjét. — Kurtcsán (Györgynek 150 ft vételárért.

Iparügy. Akár tagja a gyáros valamely ipartestületnek, akár nem, felvevő-tanoneza iránt az iparhatóság, az iparförvény 61. §-a alapján közbenjárni tartozik.

Tűzek a megyében. Ujpanaton a napokban Dehelen Pasku lakháza leégett. A kár 1950 ft-ra becsültetett. A ház biztosítva volt. A leégett házat a tulajdonos 8 éves fia gyújtotta fel. — Borosjenon Józsa Antal lakháza szintén kigyulladt, a mit az ottani tűzoltók korán észrevettek és sikerült a tüzet localizálni, hogy tovább ne terjedjen. A gyújtogatas gyanyja a tulajdonos 12 éves Dinu nevű fiaa esett. Két szemtanu látta, midőn a szenaboglya mellett pipára gyújtott és erre csakhamar a kert felől a szalmával fedett ház lángot vetett.

Közrekerült jó madarak. Galsa és Világos környékén egy idő óta napirenden van a lólopás. A csendőrség erőlyes nyomozása folytan sikerült a jó madarakat közrekeríteni Igritz Mitru, Bregyan Mitru, Poper Todor, Murini Stelian, Szerb Mitru gyoroki lakosok személyében, kiket a világiós járásbíró-ság börtönébe szállítottak be.

Bűnügyi tárgyalás. Az aradi kir. törvényték bűnügyi osztálya kedden délelőtt 9 órakor a törvényszék nagyertermében végvárgyalást tart Simonovics Sándor aradi lakos súlyos testi sértés, Szabó Maria agrisi lakos orgazdaság és Fandru Juno seprősi lakos súlyos testi sértés bűnügyében.

Összeuzzott tutaj és megrongált malom. Az aradi var és Zsigmondháza között egy faval megrakott tutaj tegnapelőtt oly hevesen vágódott oda egyik vízimalomhoz, hogy a tutaj összetört és a rajta lévő fa a Maros felszínén uszákát a maga kénye-kedve szerint tovább. A malomban is ez által nagyobb kár esett.

Marx és Fejér, aradi jóhírben álló fűszerkereskedőknek lapunk má számban megjelent híradására a legmelegebben felhívjuk a közönség figyelmét.

Tüz Gyorokon. A napokban Gyorokon Balog József telken ismeretlen okból tűz ütött ki és egy fászlut elhamvasztott, Szerencsére a tüzet korán észrevették és a község lakossága a tűzoltók élén eloltották.

Betőrés Gyorokon. Hemmer Miklós gyoroki borbélyuzletébe — mint lapunknak írják — a napokban betörték és 18 forint értékű borbélyvakt emeltek el. Az eset bejelentetett az illető hatóságól és rögtön megindított az vizsgálát. A mi kiderítettte, hogy a főtetes a borbély segédje Berg Jakab volt, ki má már a hűvösön várja büntetését.

Iparügy Iparigazolót nyertek újabban Arad megyében: Farkas Sándor mérnök irpara. Nagy-Pelben Móra Mitru szűr marhavágási ipara. Czornurán Mátóka Albert szűres ipara. Bekésmenyében, Dobozon Elefant József fék mészáros üzlete. Mező-Berényben: Hász Izrael szűres ipara. Erdődön: Szűrer Ferenec mérnök irpara. Timár János szűres mészáros ipara. Vésztőn: Gyergye Sándor, továbbá F. Papp Sándor emelőüzletében kötött építkezési munkálatok teljesítésére. Csanád megyében: Battonyán Tomajty Olga varronói ipara. Mező-Kovácsán Kovács Sándor mészáros ipara. M.-Gusanodn Papp Fodor lentes ipara. Dornbach János csipesz ipara. Lékán Vidá Bálnt mészároskölői ipara. Sebástyan Adámn szűres kereskedése. Hunyad megyében: Kúdzsonon Lózl Gyula szűres kereskedése. Nagy-Rápolton Forráz Mihály asztalos ipara és végre Alkenyeren Miklós N.kolme záros ipara.

Bucusu. Zimándi újfaluba a szeptember 11-én fog megtartatni a szokásos nagy buscu. A község minden évben e napon a legnépesebb szokott lenni, mert a távolabbi vidékekről is elzarándokolnak a buscusra.

Fejbe vágta az edes apját. Milnikovits Daniél aradi lakos a mult hónapban összekapott Milinkovits János edes atyjával mostoha anyja miatt és egy karóval úgy vágta fejbe, hogy a szegény öreg elsádlult bele és hanyat esett. Az apa az esetről jelentést tett az aradi kir. törvényszék előtt. Vádli időközben meghalt. A kir. törvényszék péntek délelőtt tartott végvárgyalása alkalmával Milnikovits Daniél súlyos testi sértés bűntettében bűnösnek mondotta ki és hat havi fogságra ítélte.

Ravasz Imre, kitűnő aradi fényképező a napokban ismeretlen kivélő jelét adta a közönséggel szemben tanuistai szokott azon előzőekységének, hogy fényképezésnek nagy keresetséget, annak mintaszertű berendezésével viszonyozta. Ujában is a Künstler-féle, vagyis az ugynevezett detectiv-kamera gépezettel szerelte fel műtermét. E gépezett minden kigondolható jelenséget, bármily gyors mozgás közepette is, fényképezni képes. A műtermek főérdekeségét képezi az a hat életemagyságu olajban festett kép, melyekben a fotografbirozás hűségével az olajfestészet jellegsege versenyez. A kitűnő műtermet, mely ma a vidéken paratlannak mondható, melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

Betőrés. Eleken is kezd a betörés napirenden lenni. Ujában Urfán Demeter házába tört be fényes nappal Onyike Juno és 49 ft értékű házi eszközöket lopott el. A vizsgálót folyamán a tettes Onyike Junot a csendőrség közrekerítette.

Közöltöt tolvaj. Luderman Lajos paulisi vendéglőlő a napokban egy magát Asztalosnak nevező világiós illetőségű egyén 22 ft értékű ruhát ellopott és ezzel megrongott. A nyomozás kiderítette, hogy a ruhákat Lippán egy vendéglőlőnek eladta. A tettest körorzik.

Elvezett pénztárca. Egy úri nő tegnap délelőtt a Hunyady-utczától a Boeckler-térig menve, utközben egy pénztárca 7 ft-ral elvesztette. A becsületes megtaláló keretik, hogy a lapok szerkesztőségébe hozza a tárcát.

Hazánk és a főváros.

Tizza Kálmán Nagy-Váradon. Tizza Kálmán kormányzó a esztendőti esteli gyors vonattal Budapest-ről Nagyváradra érkezett, a honnan 30 percznyi várakozás után Gésztre utazott. Tizza Kálmán a vasútnál Dörri József báró és Sal Ferenc kir. tanácsos. polgármester várta. A vonathoz ragasztott salongocsókból Tizza ruganyosan szállt ki s a várakozó urakkal, valamint az állomásfőnökkel kezelt fogott. Tiszával utazott neje is, a kit Dory báró vezettél kapálta a vendéglő asztalához. A folyosón elhelyezett asztalnál foglalt helyet a miniszterelnök feleségével, gyermekével, valamint a főispánnal és polgármesterrel, a kikkel nagyváradi programbeszédének idejéről beszélgetett, de e tekintetben megállapodásra nem jutott. Né 8 órakor a salongocsót a szegedi vonathoz csatolták s a Tizza család, kezét fogva báró Dörivel és Sal Ferenczel, abban helyet foglalt. A vonat pár percznyi kússéssel indult meg.

Rövid hírek. Tizza Kálmán kormányzó fia, Kálmán az önkéntesi élet Nagyváradon tölti s a jövő hó elsején vönul be, eleget teendő katonai kötelezettségének. Tellek István államtitkár fia, János szintén oc-tóberben vönul be, mint önkéntes önkéntes. — Keszthelyt a gróf Festetics Tasziló új palotája, mely közel három millió ft-ra került; már teljesen elkészült. — Nagy-Atád környékén Hrsch Adolf közelebb nagy vadászatot rendezett, melyben részt vettek Széchenyi Pál gr. miniszter, Horváth János altábornagy, Széchenyi Aladár és Emil grófok. Kelemen törvényeszi elnök s még többen; harmadfélszáz darab vadat ejtettek el s nagy lakoma fejzte be a vadászmulatságot. — Szatmárnégye e közigazgatását nem igeu dicseri az az adat, hogy Lunkács László lazfalusi pap a szoligrovi jelenlétében mondta el lázó beszédét, mert a gyanus gyűlékre kiküldtek hatóságí képviselőt, de olyat, a ki egy szót sem tud románul. — Hoigason a lelkesekkel viszkódoó cath. lakosság köréből már 186 családú írta alá az ívet, hogy kilépnek a cath. egyházból; egy rész még utolsó kísérletekét folyamandóvnt üzetett Haynald Lajos bibornokérsekhez Pákolitz János lelkész eltávolítása iránt.

A nagy világ.

A szeb királyi pár válásáról. Mint egy költi lapnak Belgrádból írják, Milan király elválása nejtől már megtörtént és állandó lesz. Az elválást a királyné ismételve kérte, de a hozzá közel álló személyiségeknek mindig sikerült őt maradássa bírni. A királyné ismételen a király bejegyzése nélkül is elment volna, ha magával viheti a trónörökös, a ki egy szerető anyja minden melegevel esáug. De midőn a viszonyok napról-napra tórteltelebbé váltak rá nézve, ragaszkodott ahhoz, hogy a trónörökös magával vihesse, ellenkező esetben botrányral fenyegetőzött. A zosztrák-magyar uralkodó közbenjárása és Risztics miniszterelők fáradószái folytán az ügy békés módon leltérintve. A trónörökös a szűndötátjánál forja tólténi Belgrádban. — Milan ké elődökének neje is elválva élt férjétől. Milica, Obrenovics Milosnak Uj-Szeber első fejedelmének és megállaítójának neje és legjobb tanácsadója is sok éven át elválva élt férjétől és a ravaiának zárdában Szirmának van eltemetve. Hunyady Julia grófnőnek Obrenovics Mihály fejedelem nejének házasságát a skupstina se nemmisk jelentette ki, mert gyermekeiben maradt. Most aztán Nátalia királyné is elhagyta a helyet, a hol nem egy szomorú öröja és csalodasa volt.

A női bundák királyja. Az amerikai sok milliós Mackay neje Parisban folyóvást szert sovat beszélgetni magáról. Van hozzá elég pénze és ölete, Mivel a parisi hálygek szeretik utazozni, most azt eszelte ki, hogy telre olyah-tőliponyt csináltat, melynek parja né lóhessen. Paradisomadarak tóllal fogja béletetni. E czéura a madaraknak csupna meliók tolat lehet használni s ekkor hatszáz madár megszerző-re van szükség, Mackay megteszi neje kedvéért azt a bolondot is, hogy tizenkét vadászbot álló expedició indít Uj-Kaledoniába, hogy lojóké a hatszáz paradicsomadarat a még ráadásul szátóvotnet arra az esetre, hogyha munkaközben elromlik egy esomó tollanyag, legyem mielőt pótolni. S ad a vadászoknak e zsákmányért huszer francot, mert Mackay ur elmondhatja, hogy „pézz van, ha egyből nincs is.”

Rövid hírek. Mint a katonai rendeleti közlöny jelenti, ő felsőleg megegedte a trónörökösnek, hogy a nagybritannai terdszalagrendet, az angol királyó uralkodása ötven éves jubileumának arany emléktárgja és viselje. — A német birodalom dvarainál jelenleg nyoloz szál házasságható trónörökös van, a mi elég jó kilátás a tizenöt éven felül hercegnőkre, minő a berlini úovárnával három (a trónörökös leányai, a müncheni pedig pláne őt. — Szentpétervárt a németalkó nagy bosszúságára tömegesen özönlök a tanuló ifjúság a nem iskolákba s ezt maga a kormány okozta azal, hogy az állami iskolákban a tanulók felvételt korlátozta. — A francia kormszaglálas e napokban arca a mulatságos eredményre vezetett, hogy a toulouzi hadgyakorlatoknál elfogták mint gyanus embereket, a parisi titkos rendőroket, kiket a kormány küldött oda. — Velemezében a Santa Ermagora-templomban istentiszlet alatt egy nagy ablak az ajtószokók közé esett, rémült tolongás támadt, több nő, gyermekek agyontapostak s husznékt ember sérült meg.

TAVIRATOK.

— A király útja. —

Csáktornyá. szept. 10. (Az Aradi Közlöny eredeti távirata.) A király este fél hétkor elutazott Töke-terebesre. A pályaudvaron megjelentek nagy számu közhözben kívül Széchenyi Pál gróf és Bédökics Kálmán miniszterek, a főispán, alispán, tábornokok, tisztek, az összes hatóságí személyek. A király köszönését fejezte ki a szives fogadtatásért,

— Jókai darabja Kolozsvárott. —

Kolozsvár, sept. 10-én. (Az Aradi Közlöny eredeti távirata.) Bő löny i, a kolozsvári nemzeti színház utjonnan kinevezett intendánsa, táviratilag engedélyt kért Jókai Mórtól a budapesti nemzeti színháznál el nem fogadtott „Keresd a szivet” darabjának előadására.

— A francia kormány szakít Bulgáriával. —

Russcuk, szeptember 10. (Az Aradi Közlöny eredeti távirata.) A Havas ügynökség jelentése: Miután az itteni polgárprefect Franciaország követeléséinek a francia alattvalók biztósága tekintetében nem tett eleget és a csouul személyes szabadsága veszélyeztetve volt, a francia kormány felhatalmazta itteni konzulját, bizonytalan szabadsággal elutazni.

— Horvát tartománygyűlés. —

Zágráb, szeptember 10. (Az Aradi Közlöny eredeti távirata.) A tartománygyűlés felirati biztósága előterjesztette a válsófelirati javaslatot. A felirati vita kedden kezdődik.

CSARNOK.

Róza.

(Népies elbeszélés.)

Az „Aradi Közlöny“ számára fordította: M. J. [G. Folyt.]

III.

A faluból egy derék fiatal ember, kinek javai Róza javaival meglehetősen egyenlők voltak, a katonaságtól haza jött. Anyja távollété alatt meghalt, így saját tűzhelyének megállaítvássa kellett gondolnia. Szemeit a szep Rozára veté, kiről az egész falu, Martin kivételével — a legszébb dícsérettel beszélt: őt mert sehoval sem járt, hozzá közeledni nem lehetett. A fiatal ember Arnoldhoz fordult, ki a közbenjárásnak azért is örvendett, mert a tanítóban kételkedett, ki még lépett nem tett. Nem tuitta, mily kétélyek hóbortgatók a tanító szívet: mi nem volt egyéb, mint Rozát határozott lemondással fellépni látni.

Jakab indítványát — így hívták a fiatal embert — örömmel karolta fel; az alkalom nem volt megvontató; Jakab derék ember volt.

Az anyával nyájasan beszélt ki vele: Jakab egy jó ember, ki a szenvedővel kíméletesen fog bánni, Róza nyilatkozatáig minden jól ment.

Jakab szándéka nem volt titok a faluban és Ferenchez is eljutott. Halál aggodalmak ragadtak meg, most tudta csak mennyire szereti a leányát, midőn fenyegetve volt őt elvezetni. Mielőtt azonban az elhatározás a póst tónne, Arnold Róza szobáczkájába ment, ki mivel vasárnap déltánt volt a bibliai olvasta.

Róza elhalványult, mivel gondolta, valami nagy jelentőség fog lenni, miről anyja nem is álmodik!

Arnold elmondá Jakab kérését és ohajtást. Mindent, mit az összköztetésről elmondhatott, meleg részvétell és ösztenteséggel adta elő.

A leányka nyugodtan hallgatta, oly nyugodtan, hogy Arnoldnak megfoghatatlannak tetszett; de tudta, hogy Rózában van valami, mi minden leánytól megkülönbözteti, mit ő kímsemt. Midőn beszédét bevégezt, felvilágosítást és feleletet kért, oly tekintettel nézte a leány, mely kebelébe furódott.

— Kereszatyám, kéré, mondaná meg Jakabnak, ő nekem kedves s becses; de indítványról le kell mondanom, mert erős elhatározásom: soha férjhez nem menni. Hivatasomat az Isten megadta. Azt teljesíteni és gyermek kötelességemnek élni akarok. Mi volna szegény anyammal, ha vő jönne a házhoz? Nekem kell őt lefektetnem és emel-nem. Tehetem-e, ha más kötelesség kötné le? A vőnek végre is teher és baj volna és nemcsak ő, hanem én is nyomorba esnék. Vizsgálj meg magad keresztatyám, képes voln-e én annak megelélni és szegény jó angyamát oly helyzetbe hozni? És — inkább szegény leány, mint szegény asszony! Ezzel nem azt akarom mondani, mintha Jakab nekem szegény volna, s gazdaságomat ohajtának. Végre is — nem megyek férjhez soha!

— De gyermek, — monda Arnold, kit a leányka gyermekü hűsége megindított, azt, mit mondtál böiszerem és becsülöm is kell, gondold meg, anyád meghallhat, te idösebb leszel; és végre is keserü sorsod lesz öregségre.

Isten megtartja számomra kedves anyámát — monda Róza és szemeiből könnyek perldtek. Ugy akarom gondjait viselni, mint ő gondomat viselte, midőn még segyre volt szükségem. A többit Istenre bízom. Még fiatal és erős vagyok s reményilem Isten segédelmével szerezek a szűvözteszen magammak anyuit, hogy adóságim tölteszem. Aztán a sirig nincs szükségem semmire. Akarom erős, kedves keresztatyám, kérek ne háborgas! Mind felesleges. Ösmersz.

A keresztapá láta, hogy mindennek vége lemondott, de midőn eltávozott, a leányka az az iskolaháza nézett át és a tanító komoly, sapadt arcát pillantotta meg. Megijedt. Mi baa lehet? nem eskély megvázkódtással kérde önmagától.

Nelvet volt szívének, de megváloztatni nem tudta. Sokáig tartá meg magát vissza, jólehet a faluban már tudták, hogy Róza Jakaból lemondott

A faluban természetesen ismét pártok alakultak. Martin Luiza megröszen monda: Ő a tanítóra vár a derék a jeles kít az egész világ mint háromgyed, ha éppen nem mint egész szentet magasztal. A jámbor tanítók, ki őt oly melegen pártolja, szövetségre fog vele állani és ahátos görgjt táplálni. Várjátok, kímputatások nyomára jövök még! Mások esodalkozva monadt: oly szegény izé — fog hozzá közeledni! Gróf csak nem jön

Mélykutra őt elvenni, ellenreték mások. Is-mét mások, kik Róza elvét méltányolták ig-zadt adtak neki s nem eszpikédtek.

A tanító lelkerőly nagy teher esett le, midőn Jakab kimszarátástallá. Új élet kelt benne. Lépeeket akart tenni — mégis — egydől? Ehhez bátorsága hiányozott. De ki tegeve érte? Más mindenben erős és férfias volt, de e pontban bátoratlan. Szíve a lelkészhez utasítá, kit eddig, mint hű s nagy-rabesült barátot, tisztelni tanult. Ez nem verte őt le és nem is ment köznyelvre — a falu nagy harangjára.

De midőn este, mint szokottan lelkészhez ment, szíve bokájába szált és nem tudta, miként kezdjen a dolog bevezetéséhez.

Zavarodott volt. A lelkész észrevette, hogy valami nyomja szívét, mitől nem szabadulhat.

— Történt önnel valami? Kérdé részvétell.

Most beszélnie kellett Elpanaszolta a világhani való szomorú egyedüliséget. Hazája van, de még sincs: másoktól függ s többe van szüksége, mintha saját háztartása lenne.

— Igen, igen, — monda a lelkész, ez az átka a fiatal egyedüliségnek. Kinek minden kedélyessége és család boldogsága hiányzik. Ha megőrül, fizetésével jobban kijön, mint ige, az kétségtelen. A nő minden rendezni és a pénzt megtakarítani jobban ért. Nőtől-jön, ezt én az öltetőért már régen ohajtottam. Nem váloztott még a falu leányai közül?

A tanító elpirult.

— Jó, — monda a lelkész tovább, ne-háyat akarok önnök a leányok közül meg-emliteni. Martin Luiza —

— Kérem, ne nevezze e nevet! Gondoljon csak a szegény Mohrra! Ösmérem a borz-asztó összefüggést! kiálta fel Ferenec.

— De mégis? — monda a lelkész. —

— Jó, úgy Bergmannenké nevezem, egészen derék leány.

— Ön csak mindig gazdag leányokat nevez lelkész ur. — monda a tanító.

— Engedjem jövendő nőtől magam eltartatni? Pényes erszényét meg napontint tányéromhoz tenni? Lukából éhezem!

— Igaza van, — monda a lelkész. —

Választánk is egyet magunknak. ki-hez ösztinte vonzalommal vagyok —

— Valóban, — eské szavába a lelkész. de miért nem is mondja, ha egyet kismemelt: kihez vonzódik!

Ferenec lángvörös lett. Ugy érezte magát, mint midőn az examenten a szigorú vizs-gáló iskola tanácsos ur csiklándos kérdéseire kelót felelnie, ki szemévegen keresztül fekete szemével Ferenec lelkének legmélyébe akart tekinteni. Eppen úgy nézte a lelkész is, csakhogy szeméve nékűl. Szegény Ferenec kimerült volt, mintha nyakádozóje fojtogatná. Lélekezete akadózott, minden perczben változ-tatta szívet, majd lángvörös, ismét halvány lett, s megfordítva. A lelkész észrevette, hogy a kis kőpé kimerültségét szíve ajtócskájának első elzárata okozta, mit eddig szigorú zár alatt ohajtott tartani, megszánta őt. Nem nevezte meg többé senkit és ösztinte monda: „Jó, kedves fiatal barátom, legyem egyszer bizalommal hozzáam. Gondolja, mintha kedves atyjához szólna!

Ez elmúlt. Ferenec bátorságot kezdett ven-ni. Elbeszélte „a szép kilátás-on való és más-nap reggeli összejövetelét Rózával s hogy az őt a leányka örörlő-örára drágább lett előtte, Sommi egyéb kivánása nincs, mint őt élet-társuól birhatni. Tudom mindketten szegé-nyek vagyunk ugyan, de a gazdaság nem egyszerűment boldogság is, és a pénzén leg-többször ötok is fekszik

Beszéle végeztével a lelkész megfogta kezét és szívélyesen szorította magába. Ez választás, monda, mely egy boldog jövő biztósítékait és önnök mindenki becsülését magával hordja, kedves Kovács. Közben kívül egy leányt sem tudok, kivél örmestőben látám összekötte. Ha való, mit Róza viseletéről a mult este mondtot, ugy a belegyezerésről alig kételkedem. De figyelmeztennem kell, mint legjobb barátomat, Róza házi körülményeire. Ö mint legzükségesebb nászajándékokt egy szenvedő s segélyt igénylő anyát hoz, kinek fájdalmi igen hosszadalmasak lehetnek. Meg-gondolta őm, mit egy órára érdekeltsélednek dani akar?

A lelkész vizsgálódva tekinté a fiatal ember szeméi közé, talán leverte őt? de Fe-renc nyugodtan és bátran nézte és bizonyos örmérezetel monda: „Elég időm volt, mind-ent megfontolni, mivel Róza viszonyait tisztán ismerem. Róza anyját, mint sajátomat fogom ápolni mert sajnos, hogy gyermeki kötelességem saját anyammal nem teljesíthe-tém. Róza élöképe fog vezetni, tenni, mi a gyermek kötelessége. Oh, őm nem hiszi: hogy szíven mélyéből beszélek. Az anyá bennem fiat találja, kinek leányával agyermekei szeretetben vetékdünk; szenvedéseit enyhíteni és öreg napjait megédesíteni. Örmést akarok érte Rózával dolgozni, működni és gondoskodni és vele az anyai ápolást megosztani.

A lelkész esendően hallgatót a szív öm-leadéseit. Egy ideig hallgatót mig aztán valódi megindulással monda: „Barátom kőtű-jökét a jó Isten is egy párnaktremetté. Ont, kedves Kovácsom, sokkal többre beresülöm, mint eddig búcsútellen. Késégkivil beszél- má Rózával és ez az oka is Jakab kikosa-ztatásának?

Ferenec mélyen elzékonyult. Allítá

őszeszedé magát. Gyorsan a toronyba kiált a tanítóknak és lármát csináltak. Ferencz lakására sietett a kulcsoért. A vezsharagok szomorúan zúgtak az éjszandába, mire minden oldalról rohantak az emberek a vész színdelére.

Meglehető hosszú ideig húzta minden erejéből a fiatal ember a haragot, a távolból segélyt hívandó, egyedül ez hajtá őket a tűzhöz, menteni, segíteni.

A mint a toronyból kirohant, a veszályos helyre tekintett. Az alvásban a házak és melléképületek szalmával voltak fedve. Jó lehet, nem álltak sűrűn egymás mellett, mivel közöttük kertek és rétek voltak, de szél kehekedett, mely az égő szalmakéveket könnyen rordta szét és hozzá — víz szükségében voltak. Kínél égett? Ferencz nem tudta, mivel alig ismerte ki magát. Arkon, bokron keresztül törve sietett az égő helyre, hol vad zsidák a legnagyobb rendtelenség uralkodott. A láng csattanása, a gerendák ropogása, a barmok borzasztó böge kiérették az iirtáztos veszélyt, ezek egy része a szántóföldeken szerte bolyongtak, más része az istállóknak szabadítottá várt. A harag lármája jobban egyesíté az embereket, mi némi nyugodt öntudatot adott, hogy a szükségét ismerheték és a segélyhívást továbbíthatják.

Ferencz néhány ugrással az égő helyre ért s most láthatta csak, hogy Martin épülete állt legelőbb lángban, mitől csakhamar két legközelebbi szomszédház és melléképületek is meggyúltak. Az első, kit megpillantott, Róza volt. Epen az égő istálló ajtaját szakítá fel, bátran berontott, felszabadítá a barmokat a lángoktól, misalatt az égő falazat lehullott. — Jöjj ki Rózika! — kiált reszkette a drága leánykért, — te a halálé vagy!

(Folyt. következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Audiatur et altera pars.

Békés vármegye szarvasi járásának érdekes főszoigabirója, a járás közszékeihez egy körlevelet intézett, mely az „Aradi Közlöny” 236. számában is közölve volt egész terjedelmében.

A körlevél eleje pásztorlevélhez illő kettelteljes hangon van tartva, s a tűzkár ellen biztosítási intézményének áldos voltát magyarázza. Elmondja a főszoigabiró ur, hogy a fizetendő biztosítási díjak a legmérsékeltbek, a biztosítás eszközele átvős, „tehát biztosítsunk mindnyáján, a mennyiben vagyunk.” Minden, a mi itt elmondott: arany szavak, maga az örök igazság!

Figyelmelteti továbbá a főszoigabiró ur a közönséget a mozgóügnyökök visszaéléseire, és kiemeli annak előnyös voltát, ha a biztosítás az állandóan helyben lakó ügnyököknek adatik fel.

Arany szavak, maga az örök igazság! T. i. a mennyiben a tűzjelletben mozgó ügnyökökről van szó, mert az életbiztosítás terén a mozgó ügnyökök valóban nélkülözhetetlenek,

s az „Első Magyar” ügnyökei ép úgy nyargalják be a széles hazát, mint akár az amerikai társaságok ügnyökei.

Már most azt lehetne elvárni, hogy a főszoigabiró ur körlevele névé szaksad.

Nem oda Buda! A punctum saliens, méziten prózában, csak most következik. Most következnek a Csillag Anna féle hajkenőcs és a Brandt-féle svájci labdacsook.

A főszoigabiró ur ugyanis teljes készséggel közli a járásban székelő, „Első Magyar” ügnyökeinek névsorát, melegen ajánlva őket, mint „megbízható, köztisztviselő- és becsülésben álló ügnyököket,” mihez természetesen szó sem férhet. Elismerésre méltó szerénységre vall, hogy a főszoigabiró ur, az ügnyökök névsorából maga magát kifejezi, holott körlevele feljogosítá mindenkit azon következtésére, hogy ő az „Első Magyar” köztisztviselőben álló ügnyökeinek tisztességes jutalék fejében folytatott üzleti propagandáját a köztörvényhatóság tisztviselő hivatalos, körrendeti uton, folytatott propagandájával gyarapítja.

A végén aztán oda lyukad ki a főszoigabiró ur, hogy „biztosítsunk édes mindnyáján az „Első Magyar” azon hazai intézetnél, mely jövedelme után adóját a hazában fizeti.” Sic!

Sok mindent elmondott a főszoigabiró ur, de sokat el is hallgatott, mit szintén el kellett volna mondania. Elmondom hát én, röviden és szárazon.

a) Igaz, hogy az „Első Magyar” hazai intézet, s mint ilyen adóját a hazában fizeti. De az „Első Magyar” nem az egyedüli hazai intézet, mert léteznek köztudomás szerint szintén oly hazai intézetek, és ezek ép oly híven teljesítik kötelezéseiket, és tesznek eleget kötelezetségeiknek a haza irányában.

b) Köztudomású dolog, hogy nem csak az „Első Magyar” rendelkezik köztisztviselőben álló helyi ügnyökökkel, hanem sok más intézet is.

c) Igaz, hogy a biztosítási díjak a legmérsékeltbek. De hát miért? A hatalmassá vált verseny körteletében. Midőn az „Első Magyar” úgy szólván verseny nélkül működhetett a hazában, a legmagasabb díjjakkal koppelasztotta a hazai biztosító közönséget és nagy tökéet gyűjtött magának fennen hangoztatott hazafias jellegéből. A régi jó idők azonban oltüntek. A verseny reakényszeritette a „hazafias” „Első Magyar”-t, hogy sokkal olesőbban biztosítson. Bizonyára nem jól esett neki, de hát „muskaj” volt. Tény, hogy a díjjak alászállása, nem az „Első Magyar” hanem a versenynek köszönhető. Világos tehát, hogy a verseny fennállása egyik legfőbb érdeke a biztosító közönségnek.

A főszoigabiró ur azonban másként okoskodik. Körülbélá a következöképen:

X. faluban volt egy szatócs, s mivel csak egy szatócs volt, mérágdrágan árulta portekáját. Letelepédett azonban egy szép napon egy másik szatócs, és ez 50 % -al olesőbban árult. Már most Salacz ur logikája szerint, a másik szatócsot el kell távolítani a faluból, a végből, hogy a régi szatócs ismét felszőkterhesse az árakat, és jobban boldogulhasson a vásároló közönség rovására.

Ezt mind elmondhatta volna a főszoigabiró ur. De hát nem mondta el mert alkalmasint nem „pászolt”. Elmondtam hát én.

Végül még egy szerény megjegyzést. Salacz Ferencz urnak, mint ilyennek, teljes szabadságában áll, hogy bármely biztosító társaságot ajálgasson és támogasson. Sőt még az is szabadságában áll, hogy ha feljebbvalói megengedik, hogy ügnyökséget, vagy bármely bizalmi állást vállaljon. De az már talán még sem járja, hogy mint főszoigabiró körrendelet útján korteskedjek és verbuláljon. Igaz, hogy a főszoigabiró ur, elég óvatosan, nem parancsol, nem kényszerít, hanem felvilágosít, oktat és kapacitál. De hát körrendelete, mint minden ilyen körrendelet vagy körlevél mégis csak hasonlít Lannes marchal híres rendeletéhez, mely így szólt: „Katonák! szavazhatok bárkire, szabadon gyakorolhatjátok meggyőződéséteket, de azért azon katonát, ki nem szavaz Napoleonra, föba lövötem!”

Szerencsére, az „egy akol egy pásztor” féle elmélet alkalmaztatásának gyakorlati keresztültelére a főszoigabiró urnak nincs meg a kellő hatalma, az oktatásra pedig, az általa legújabbban választott téren, — a mint kimutatói igyekszem, daczára annak, hogy egy kitűnő köztörvényhatóság tisztviselő hírében áll, nincs meg a kellő qualificátója.

A biztosító közönségnek is meg van a maga akarata és eszejárása!

Altera pars.

Az „Aradi Lloyd” heti tudósítása. — szeptember 10.

Az idő a lefolyt héten is igen száraz és forró szeptemberi volt és egy a kapáló növények mint a szőlő igen szenvednek.

A gazona üzletben erőse behozatal volt; buzában jelentékeny, árpás és rozsban gyengébb; az árak nálunk kevesben változtak, és a jelentékenyebb gabonapiacokon még mindig esőketek, a nélkül, hogy a kivitel élenkitette volna.

Buza a itt és Uj-Aradon 20.000 mm. mázsát volt behozva, mely 5:80—6:40 kelt elmmzsként minőség szerint. Zárlatok több oldalról követettek, ismeretlen árak mellett. A r p á b a n több zárlat volt, többnyire gyárak által frt 4:80—5:00 mmzsként. Rozs gyenge behozatal mellett frt 5:ért kelt el mmzsként kisebb zárlatokban. Kukoricz a b a n nincs kiúlat ár frt 5:50—5:60.

Vegyes közlemények.

Székszület.

(Szeptember 10.)

(B.) Csendes hangulat mellett ezen cikknek ára és üzletviszonyai a múlt héten nem változtak. Mai jegyzéseink: Készaru nagyban 26—26,25, kicsinyben 26,50, hordó nélkül per 100 liter %.

Budapesti gabnatózsde.

(Szeptember 10.)

Meglehető ajánlat mellett 25.000 mm. jött forgalomba, és változatlan árak mellett adatott el. — Az e heti összes behozata 245.000 mm. volt. Buza őszre 6.69—6.70, buza tavaszra 7.21—7.22, zab őszre 5.29—5.30, zab tavaszra 5.71—5.72, kukorica tavaszra 5.63 5.65, káposzta-repcze 11.50—11.65.

KIS LOTTÓ.

Budapest, szeptember 10.
21. 16. 67. 75. 70.

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1887. évi szeptember hó 10-én.

Magyar aranyáradék 6 sz.	100,75
Magyar aranyáradék 4 sz.	87,35
Magyar papirárádék 5 sz.	150,50
Magyar vasuti köleson	98,50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	114,50
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	104,25
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	104,25
Magyar földterhelmentesítési kötvény	104,25
Temes-bánati földterhelmentesítési kötvény	104,25
Temes-bánati földterhelmentesítési kötv. zár.	104,25
Erdélyi földterhelmentesítési kötvény	100,—
Hórvát-szlavon földterhelmentesítési kötv.	122,50
Magyar nyerevény-sorsjegykölcsön	124,50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	81,—
Osztrák járadék papírban	85,—
Osztrák járadék ezüstben	112,50
Osztrák járadék aranyban	135,—
1860-iki osztrák államsorsjegy	884,—
Osztrák-magyar bankrészevény	286,50
Magyar hitelbankrészevény	253,—
Osztrák hitelintézeti részevény	59,20
20 frankos arany (Napoleonáor)	9,94
Német bírodalmi márká	61,55
London	126,20
20 markos arany	12,29

IDEGENEK NEVSORA.

(Szeptember 9.)

Fehérkereszt-szálló házer Lajos, Szathmáry József, magánorvos, Miskolcz, Károfi János, magánorvos, Bpest, Stuk János, magánorvos, Bisztrics, Türk Sándor, magánorvos, Háczyk István, magánorvos, Kistokaj, Szabó Dániel, kereskedő és neje, Bpest, Weisz Samu, utazó, Szeged, Blau Vilmos, utazó, Temesvári Berger Adolf, utazó, Bpest, Molnár Julianna, nevelőnő B-Gyula.

Nádor-szálló Forrás Jenő, birnökos, Kunágota, Vég János, birnökos, Makó, Er. Smetánovics, orvos.

Battonya, Szel Imre, tisztviselő, és neje Bpest, Ha ser Géza, keresk. Szeged, Steiner Béla, keresk., Battonya, Keszmary István, kasznár, Bánkut, Steiner Lajos, vegyész, Battonya, Starck Adolf, bérló, Józsa.

Közkedés.

A vonat

	ind. Aradrol	érk. Aradra
Csabai vegyesvonat . . .	regg. 6:20	este 6:28
Budapesti személyvonat . . .	d. u. 12:31	regg. 5:45
személyvonat . . .	este 9:17	d. u. 4:10
Erdélyi vegyesvonat . . .	d. u. 4:30	d. e. 8:42
személyvonat . . .	regg. 6:—	d. e. 11:39
Temesvári vegyesvonat . . .	regg. 6:05	d. e. 9:27
személyvonat . . .	d. u. 5:48	este 8:17
Borosbesei vonat . . .	regg. 6:25	regg. 8:38
személyvonat . . .	d. u. 4:28	este 7:18
Szegedi személyvonat . . .	regg. 4:38	regg. 8:15
személyvonat . . .	d. u. 2:56	d. u. 7:50

Felölös szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Nyilttér.)

Iskolai értesítés.

Hatelemlés 2 felsőbb osztályu ipariskolából álló intézetem 8-ik évfolyama a f. é. szept. 1-én nyilt meg, mely alkalommal eddig kivított sikerreimre hivatkozva, azon biztosítással bátorodom a mélyen t. szőlők b. pártfogását e tanévre is kikérni, miszerint ezentul is teljes erővel azon leszek, hogy növendékeimet vallás-erkölcsös, művelt és munkás honleányokká képezem.

Intézetem a leányoknak minden-águ teljes kiképzést nyujt. Az 1885/6-ik tanév végén négy növendékem tett tanközpítési vizsgát és nyert iparjajzatintóni oklevelet a budapesti felső-, nép- és polg. isk. tanítóképző intézetben.

Ugy a bennlakó, mint bejáró növendékek számára felvételek ezentul is eszközölhetők.

Bővebb értesítéssel és tauterffel kívántra készséggel szolgál

Városi Gizella,

intézetfőnöknő, igazgatónő.

Palinka-kazánok

1—5 hectoliter nagyságig

a legolesőbb árakon

teljesen felszerelve,

mindenkor készen kaphatók

Rittinger Agoston

rézműves mesternél

Arad, Főter 17., Kölcsey-utca 4. sz.

Reek-fele házbán. 655-23.

*) E rovatt alatt közléteért semmi felelősséget nem vállal a szerk.

4982. szám.

652 1—3

6337—1887. ikt. sz.

643 2—2

Arlejtési hirdetmény.

Az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság részéről ezennel közhírré tetetik, hogy az aradi kápolna-utcazi volt kincstári ügyészségi laknak pénzügyőri laktanyává leendő átalakítása czéljából az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság Arad kórház-utca 13. h. sz. a. hivatalos helyiségében 1887. év szeptember 18-án délelőtt 10 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalat kikialtási költsége 2414 frt 98 kr. térszen.

Vállalkozni szándékozók tartoznak a kikialtási munkadíjnak 10 százalékat bánatpénzül az árlejtő biztosság kezeihez letenni, illetőleg a beadható, 50 krros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlathoz is mellékelni. Az árlejtésen csak is hazai iparosok, kik az építkezés teljesítésére elég szakképzettséggel bírnak, vehetnek részt.

Megjegyeztetvén, hogy a munkálatok legkésőbb október hó végeig befejezve kell hogy legyenek s ha az építkezési szerződés bármily okból netán csak hosszabb idő mulva nyerne jóváhagyást, a vállalkozó semminemű igényeket nem támaszthat.

M. kir. pénzügyőri biztosság Aradon, 1887. év szeptember hó 9-én.

Langmáhr,
szemlélsz.

Arverési hirdetmény.

Melynél fogva Makó város tanácsa részéről közhírré tetetik, miszerint a város tulajdonát képező kaszaperi 661 (1100 nsz. öles) hold területű

pusztai birtok

gazdasági épületekkel együtt a városi képviselőtestület által módosított feltételek mellett folyó évi szeptember hó 14-én, d. e. 10 órakor Makón, a városi székeképület kis tanácsstermében megtartandó nyilvános árverésen folyó évi szeptember 29-től 1899. szeptember 29-ig terjedő 12 évre haszonbérbe adatni fog.

Szabályszerűen felszerelt és a kikialtási ár 10 százalékal, mint bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdéseig elfogadhatnak, utőajánlatok azonban figyelembe nem vétetnek.

Kikialtási ár 6681 frt, melyen alól a birtok legelőbb csak egy évi időtartamra adatik haszonbérbe.

A módosított közelebbi feltételek a városi polgármesteri hivatalnál betekintethők.

Kelt Makón, 1887-ik évi szeptember 6-án.

Major Miklós,
polgármester.

Tűzijáték!

Egyedüli raktárom és elárusítom Aradon és vidéken tölem készített legjobb minőségű

tűzijáték-szereimről,

u. m. rakéták, római gyertyák, gyöngyszörök, bekák, bengáltűzek, körülütök, köpek, s. a. t.

eredeti árakon csakis

TONES FERENCZ és EDE

uraknál van, gyógy- és fűszeráru-kereskedés

a „fekete macskához” ARAD, Herman-udvar.

3*

Bartscht Károly, pirotechnikus.

Alapított
1869.

Alapított
1869.

Nyári árak

legelőnyösebb bevásárása

Obetkó Kálmán

üzletében

Aradon, főter 39. sz. a.

Kalapok nemezből fiúknak kr. 70, 80, frt 1, 1,20. Uraknak igen csinos kalap kapható frt 1,20, 1,50, 1,80.

Sapkák fiúknak és uraknak kr. 40, 60, 80 frt 1, 1,20.

Szalmakalapok férfiaknak és hölgyeknek igen nagy választékban.

Ingek, színes és fehér igen jó készületek gallérral és a nélkül uraknak frt 1,20, 1,60, 2,50.

Munkás ingek, színes igen erős kr. 70, 80, 1 frt.

Fülingek hasonló arányban.

Lábravalók, magyar és német szabás frt 1,25, 1,60.

Gallér férfiaknak, legdivatosabb formák 6 darab frt 1, 1,10, 1,20.

Kézlelők férfiaknak, párja kr. 30, 35, 40. Nyakkendők, kész csokrok igen nagy választékban, kész csokor mosó szövetből 10, 15 Selyemből 25 król föfelé.

Zsebkendők, pamutból fehér és színes, szélel 6 darab kr. 50, 60.

Vászon zsebkendők 5 darab frt 1,50—4. Napernyők pamutból, kisebbek kr. 60, 80, nagyobbak frt 1, 2,50.

Selyem és atlasz napernyők frt 2, 2,50 3 egész finom Surach és divatos selyem on tont cas napernyők 90 król 2 frt 50 krig. frt 4—5.

Esőernyők pamutból kr. 80, frt 1, 1,20. Clotból frt 1,40, 1,80, gyapjuszövetből frt 2,50-től felfelé.

Selyem esőernyők frt 3,75, 4, 5, 8. Esőköpenyek mintázott gummi szövetből bárony színben hölgyeknek. frt 9, 10. Esőköpenyek keresztbe szövött gummi, bőven lovaglás és vadászathoz alkalmas frt 8,50, 9,50 15., megrendelésnek a köpeny hátsó hosszteréte szükséges.

Női lábbelik magas szárral, ruganyal, lakkos, sima frt 3, 3,50, 4.

Női félezipők frt 2, 2,50, 3.

Női comotezipők közönséges bőr vagy szövet kr. 90, frt 1, 1,50, finomabb frt 2, 2,25.

Nagy választékú női lábbelik keztü, zerge és erősebb bőrből frt 3,50—5-ig.

Gyermek lábbelik a legkisebb koruktól 14 évesig, különös gondalal kiallitva.

Férfi lábbelik, kitűnő készületek fénymaszoz bőr frt 3,20, 4,50, 5,50.

Férfi lábbelik keztü, lak, vagy orosz lak frt 5,75, 6,50.

Harisnyák és egyéb kötött és szövött árak kiváló jó minőségű gyermekharisnyák közönséges és tarden felül, a korhoz és minőséghez képest kr. 15—50-ig.

Női és férfi harisnyák kr 20—1 frt 20-ig. Alsóingek, az ugynevezett izzadásg szarítók, egy színű és csikos, 70 król 1 frt.ig. Dr. Jäger-féle alsó ingek és nadrágok.

Háztartási készületek. Evő kanalak és egyéb készlet alpacca és ezüstölt alpacca chinali ezüstből, 20 évi jóállást mellett. Legújabb Thioérez evő készlet, kanál kés és villa.

Tálczák pléh, fa és a.paccából.

Kávé főzők felöntő és foraló készületek.

Theafőző bouloir és samovarok, britania kannák.

Gyertyatartók réz bronze és alpacca öntvényből.

Madár-kalitrkák festett fa és ezinezt fából, hasonlók asztallal. Thea és virág asztallal. Mindezekről külön árjegyzék létezik.

Gyermek böleső-kosarak hinta aljjal frt 2,50, 3.

Gyermekkoscsik vas kerekkel, esernyővel frt 5,50, 6, finomabbak 5 frtől 15-ig.

Ablakredők fából szövö fehér és festett négyzögtereként 90 kr., 1 frt, finomabb minőség frt 1,20-tól 1,60-ig.

Ablakjalonc egymás felett függő deszkából, melyek fel s le húzhatók félig és egészen elzárhatók négyzögterek 3 frt.

Az egészségg fentartására, vízszűrő készületek, melyek a vízből minden nyálkasságot s alakot kivonnak és az embert gyomor s belbajóktól megóvják. Naponként 15 literre, frt 1,65. 25 literre, frt 2,80. 40 literre, frt 4,50. 60 literre frt 6,50.

Szódavíz készítő gépek frt 6,50-től felfele. Mindenmű chirurgial készületek, melyekről külön árjegyzék létezik.

Utazó kézi és nagyobb kofferek, uti kosarak táskák.

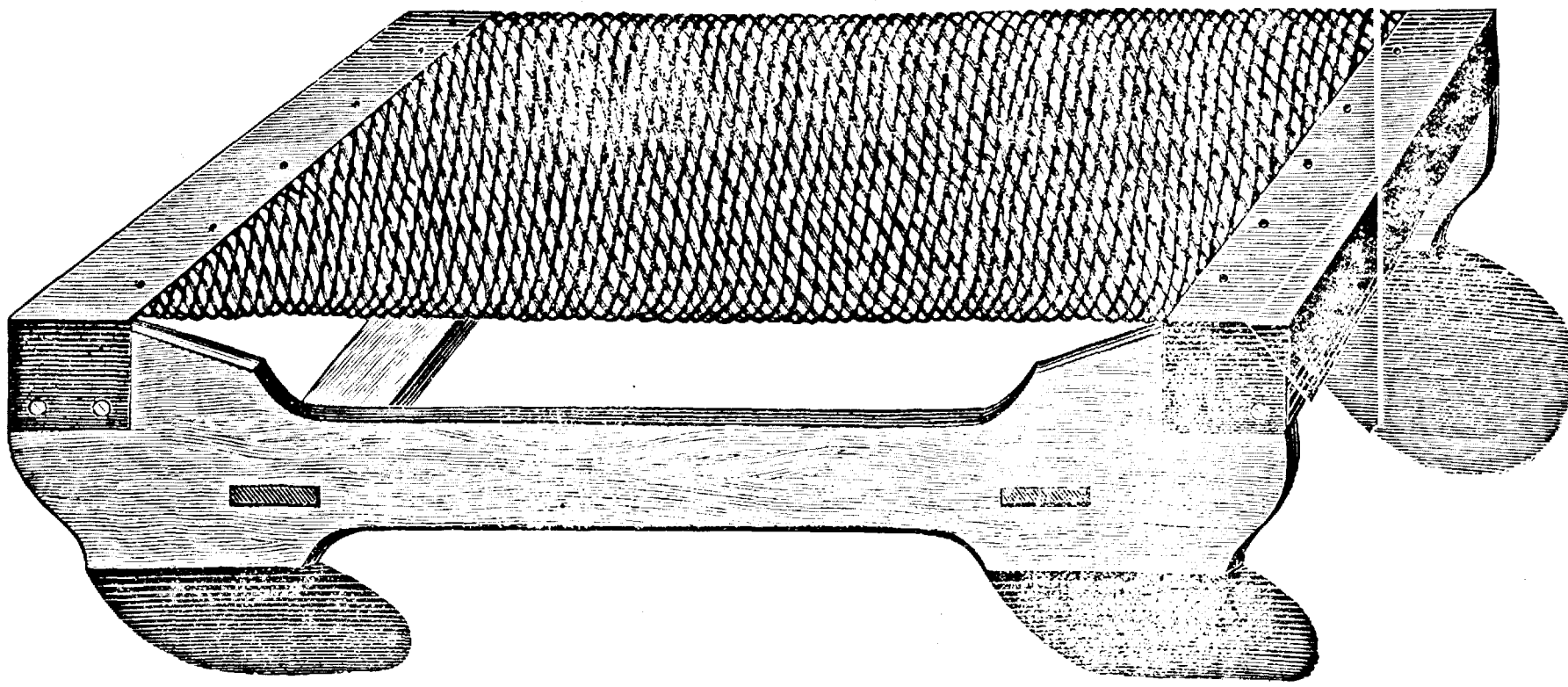
Kerti székek lécezeve, vasráfokkal bükkfából, darabja frt 1,20. Ebédőlebe való fényezett székek lécezeve, 6 darab frt 18-50.

GARAI KÁROLY

Aradon, főtér 20. szám alatt.

művezetése alatt

Aradon, főtér 20. szám alatt.

Sodrony ágybetét (Matratzen) fakörzettel, erősen körülvasalva

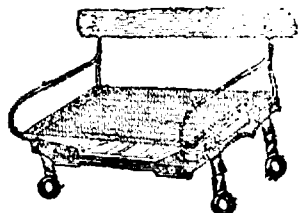
9. számú, sodronyból 10 ft, — 10. számú, aczélsodronyból 12 ft.

Készpénzfizetés mellett 2 százalék levonás.

Jó házakhoz részletfizetésre is adok.

„Hungaria“ kocsitulés

támlával . . 8 ft, támla nélkül 5 ft.

Szolid ügynökök a vidékre felvételnek.

Elvállalok minden sodronyszövő munkákat, u. m. kerítés- és ablakonatok, sirkert-, szobor-, virág- és gyp-kerítéseket, stb.
Becsés megrendelésüket kérve, maradtam illő tisztelettel

TÓTH J., üzlettulajdonos.

Versenyképesség és jó munka!

Versenyképesség és jó munka!

Versenyképesség és jó munka!

Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.
Dr. J. G. Popp	udvari fogorvos	Arad, I. t. 22. kr.

PAPLANOK.
Minden színben drb. 2, 3, 4, 5, 6 ft.
Paplanok.
Darabja 9, 12, 15, 20, 25 forint.
Matrácok.
Darabja 4, 5, 6 forint.
Lószőr-matrácok.
Drb. 12, 16, 20, 25 ft
Lud-toll.
Kilója 3, 4, 5 forint.
Vas-ágyak.
Drb. 6-50, 7, 10, 12, 15, 30 ft.
4-6 Ajánl a gyári raktár
REICH B. Károly,
Arad, Szabadságtér 1. szám.
LUdTOLL. LÓSZÖR.

Utánvétellel küld:

10 méter női lodent	ft 3.
10 m. női posztót	4.50
10 m. cachemirt	5.
10 m. brocat	3.50
10 m. div. barchent	3.50
10 m. flanelt	4.
10 m. kalmueket lj. min.	2.80
1 vég. 30 rőf házi vászon	4.50
1 " " " " " "	ft 5.50
1 vég. 30 rőf chiffon	4.50
1 " " " " " "	6.
1 v. 30 r. kingszövés 1/4 sz.	6.50
1 " " " " " "	4.50
1 vég. 30 rőf grádli	6.50
1 vég. 30 rőf kanavász	5.50
1 vég. 30 rőf oxford	ft 4.50
1 maradék 10-12 m. futószőnyeg	3.50
2 ágy. 1 sztalterítő (ripsz)	4.50
1 maradék 1 ^o méter téli nadrágszőret	ft 2.
1 mar. 2 m. télikabátzöv.	4.

Minták kívánatra bérmentve.

A szüretre
16 (már használt) üres
szeszes hordók
olesó árban kaphatók
KOHN S. N.-nél
Atzél Peter-u. 2. sz. I. emelet.

Jegyzői irnok
kerestetik.
Kurtics község jegyzői irodájában egy, a jegyzői teendők minden ágában teljesen jártas, a magyar és román nyelveket bíró, lehetőleg vizsgázott egvén azonnal alkalmazást nyerhet.
Évi fizetése 300 ft és mosáson kívüli teljes ellátásból áll.
Kurtics, 1887. évi szept. 8.
Buday Péter,
jegyző.

Leggyorsabban kedvező pénzkölcsönhöz juthat minden rendes állású, évi lakással bíró egvén, úgy helybeliek, mint vidékiek személyhitelre 50 fttól 1000 ftig a módhoz képet 6%-ra havonként 1 forint törlesztés mellett.
Ingatlanokra
első, második, esetleg harmadik betáblázásra. Levélbeli tudakozáshoz 20 krajczár levélbélyeg csatolandó. 1. övebbet 650 1-1
Weltner Miksa
vezérügynöknél,
Budapest, hársfa-u. 27. sz., II. emelet, 27. ajtó.

ADLER A.
déli gyümölcs-, csemege-, cukorkák- és gyümölcs-szállítványi üzlete
ARADON, templom-utca, Minorita-palota.

Van szerencsém a n. é. közönség becsés tudomására adni, hogy üzletemet a legkiválóbb és legnemesebb fajú gyümölcsökkel berendeztem.
Minden postai vagy vasuti rendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.
A legjobb faj szőlőből 4 és fél kilós kosárral bérmentve, vidékre szállítva 2 ft. Utánvét mellett.
Czukordinnye, darabonként 15 krtól 40 krig vidékre szállítva. Új dió, kilója 30 kr. — Raktár kitűnő minőségű erdélyi szalámiból.
Valamint minden egyéb gyümölcsöt kosarakban csomagolva, a legnagyobb készséggel szállítok.
A magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezetének pinczejéből kitűnő asztali fehér és vörös borokat redeti áron és pedig postai csomagba 3 üveg bérmentve 2 ft, 2 ft 20 és 2 rt 40 krért; vasuton 16 palack 3 ftért kül önféle borokból összeállítva küldök, valamint bel- és külföldi pezsgőt raktáromon tartok és megrendeléseket vidékre pontosan eszközölök.
A n. é. közönség becsés rendelését kérve kiváló tisztelettel:
634 3-12
ADLER A.
déli gyümölcs-, csemege-, cukorkák- és gyümölcs-szállítványi üzlete Aradon, templom-utca.

GRUBER SÁNDOR
fogászati műterme
Arad, főtér 17. sz. II. emelet, (a megyeházzal szemben.)

fogak, fogsorok
és mindennemű javítások, (reperaturák) a legrövidebb idő alatt készíttetnek műtermemben.
Olcsó és kitűnő munkáért kezeskedem.
629 2.15
Gruber Sándor,
fogtechnikus Aradon.

Figyelmeztetés.
Az általános ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag ki-tüntetott sósorszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utazásnak leven az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon csimjegyeimet módosítom s arra kérek nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetve azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSORSZESZ
gyors enyhítést eszközöl csúszos szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, benulások, zsgororok stb. ellen; de különösen a bedorzulás-, kenő-gyógyódnál (massage) igen jó hatásúnak bizonyult. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, amennyiben a fog fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tisztá, szagtalanul ízi nyert elpárolgása után, valamint ajánlatus szer fejmaszára is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpakepződés megakadályozására és annak megszüntetésére. Ara egy nagy üveggel 80, egy kis üveggel 40 kr.
Védjegy 319. és 320. szám.
Használati utasítás minden üveghöz mellékeltek. **BRÁZAY KÁKMAN.** Budapest, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz.
Aradon: Rozsnyay Mátyás, Tones F. és társa, Kis István, Pöldes Kelemen, Schüller Adolf, Elias Armin, Guttmann Samu, Stämpfl G., Kamenszky J., Meer Mór, Simon Károly, Duzsek F., Baumann Benedek, Illits Arzón, Bendik Jozsef, Wertheimer Vilmos, Gruber István, Popper Béla, Weiss Dávid, Faber Antal, Schenk E., Hubert B., Amtmann Lajos, Nagy Parkas, Wechsler Jozsef, Marx és Fejér, Dratsay Lajos, 612 1-12
Hodl Emil és Preisach Vilmos uraknál.

MARX és FEJÉR

fűszer-, csemege-, ásványviz- és festékkereskedése ARADON, templom-utca, a „FEHÉR KUTYÁHOZ.”

Ajánlják újonnan be-
rendezett

fűszeraruk nagy raktárát

a következők: **czukor, kávé, rizs, gyöngykása, csótészta, milly-
gyertya, csokoládé, mandula, mazsola stb.**

valamint valódi
nizzai saláta olaj, frankfurti ecet-szesz.
tészta és valódi borecet.
a legjobb minőségű **hólyagpapírt, parafa-dugókat,**
borderítéshez első rendű orosz **vizahólyagot,**
közönséges, fűszeres és mirenymentes kénlapot, borkő-savanyút, bi-
karbona szikszót;
Henry Nesztl-féle **gyermek-táplisztet,**
Zacherl-féle **rovarport és rovarpor-fúvókat** gummi- és bádógból,
hitinó Csohány és légyirtó-port, naphatolaj moji ellen,
angol **mosóport,** keményítő **fényport,** fogvá-
jót kerekét és laposát.
taposó zsákokat, mustármagot édeset és eróset.

továbbá fertőztelenítő szerekből:
carbolsavat, carbolport, chlormeszet, vasgáliczot és a m. k. minisz-
terium által ajánlott Pollatschek-féle festőztelenítő folyadékot;
valódi gépolajt, vízhatlan **cement-mészt,**
olajfestékeket minden színben,
szobapadló-lakkot, mely 2 óra alatt teljesen száraz,
terpentin-olajt,
valódi
amerikai- és szalon-petroleumot.

Nemkülönben valódi
jamakai,- ananász- és demarara-rumot;
theából: **suchong, mandarin, gyöngy, narancs, virág és császár-
keveréket;**
kül- és belföldi pezsgőborokat,
nagy raktár Andrányi Károly és fia, valamint Jálles A. és társa
jó hírnevű borpinczéből.
Husfélekből: erdélyi szalámi, párizsi kolbász, oldalas- és pap-
rikás szalonát. — **Sajtokból:** ementhali és groji sajt, lipói
turó, imperial és hagenbergi.
Nagy választék mindennemű
szoba- és szabadbani tűzijátékokban.

641 1*

Videki megrendelések olcsón számítva, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Férfi- és gyermek
nemez-, gyapjú- és szalma-
KALAPOK
cylinderek,
klakkok,
kezipők, keztyűk.

Szabott árak.

INGEK
(chifon, creton, oxford és
zefir),
alsónadrágo:
gullérok, kizelők,
ZSEBKENDŐ
harisnyák.

Feste Preise.

TÖRÖK GERGELY,

férfi-divat terme

az „ARANY EMBER”-hez
Arad, főtér 14. sz. a., Herman-palota.

Fixe
prixé.

Nagy raktár
utazó- és kézi
bőröndökben,
péna- és dohány-tárcsák,
börkamaschnik.

Eszernyők,
sítapácsok,
illatszerek,
szappanok,
fog-, haj- és ruha-kefélő,
fésűk.

Vasár- és ünnepnapon délután az üzlet zárva van.

Tevékeny üzletszerzők

igen előnyös feltételek mellett alkalmaztatnak

a „Bécsi Biztosító Társaság”
aradi főügynökségénél.

Ugyanott egy

gyakornok

is felvétetik.

1466—1887.

649 1—1

Árlejtsési hirdetmény.

Ó-Paulis község előjárásigá részéről ezen-
nel közhírré tétetik, miszerint a községháza-
nál lévő

mellék-épület istálló helyreállítására végezt
folyó hó 18-án d. e. 10 órakor 392 frt 36 kr.
engedélyezett költség kikiáltása mellett árlej-
tés fog tartatni.

Paulis, 1887. szeptember hó 8-án.

Bildhauer,
körjegyző.

Jaczkó,
bíró.

„Zacherlin”

legkitűnőbb
valamennyi
rovar ellen!

Ezen legújabb kiváló külön-
legesség meglepő erővel és gyors-
sággal pusztít el lakásokban,
konyhákban, és vendéglőkben
mindennemű férget, nemkülön-
ben háziállatainkon, istállóknak,
növényekben, üvegházakban és
kertekben.

Valódi minőségű „Zacherlin” csak
névaláírás és védjeggyel ellátott
eredeti palackokban árultatik. Ami
nyitott papírosban méretik ki,
az sohasem „Zacherlin”-féle kül-
önlegesség!

ZACHERL J., Bécs, I., Goldschmiedgasse Nr. 2.

Aradon kapható:

Ellas Armin,
Ernyel Gyula,
Tones Ferenc és Ede,
Marx és Fejér,
Obetko Kálmán,
Werheimer Vilmos,
Schenk E.,
Tones F. és társa,
Guttman Samu,
Nagy Farkas,

Brunner C.,
Dratsay Lajos,
Steinitzer N.,
Preisach Vilmos,
Ammann Lajos,
Popper Béla.

B.-Csabán kapható:

Biener B. és Laszky,
Décsy József,
Sonnenfeld Henrik,

B.-Gyulán kapható:

Deutsch József,
Gyógyszertár a megváltóhoz
Karánsbesen kapható:
Eperjes és Fuszfasz,
Risztic Sándor,
Müller F. J.
Facseten kapható:
Hirschl Dávid és fia.
Lugoson kapható:
Baumel Zsigmond,

Németh és Klein,
Ventes Lajos gyógyszer-tára,
Theberger M. utóda,
Schiessler A. fia,
Makón:

Ott Károly,
Rácz József,
Mezőhegyesen:
Adler Lipót,
N.-Szt.-Miklóson:
Maly János,

Fend Károly,
Müller János,

Perjámoson:

Joemann Károly.
Pankotán:
Rieger István.
Radna-Lippán:
Tones Ferenc és Ede.

A vidéken „valódi Zacherlin” ott kapható, hol „Zacherlin-falragaszok” láthatók.

Üvege töltött mènesi és magyarádi borok.

Naponta friss soroksári **rozskenyér.**

SCHENK E.

fűszer- és csemege-áru üzlete

ARADON, 6-városház-épület. 599 4—5

Ajánlja olcsó árak és pontos kiszolgáltatás mellett

**fűszer-, anyag-, festék-, gyarmat- és
csemege-áru raktárát,**

továbbá igen finom

**ementhali, groyi, imperial, reutenai hagenbergi és pármái
sajtókat, valódi lipói turót,
friss matjes-háringet, szardínia olajban,
CAVIAR, és FRANCZIA MUSTÁRT,**

Debreczeni oldalas és paprikás szalonát, erdélyi szalámit, naponta friss párizsi-kolbászt.
Azonkívül kitűnő francia és magyar **COGNACOT,** szerémi szilvoriú, 6-bo-
rovitska, finom francia és hollandi **liköröket,** valódi angol ananász és jamai-
kai rumot, **Chinai- és orosz-theát.**

Mag mat a tisztelt közönség és nagyrabecsült vevőim pártfogásába ajánlvá, kiváló tisztelettel
Minden postai vagy vasuti rendelések
gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Schenk E.

Mènesi rózsaszőlő.

Üvege töltött mènesi és magyarádi borok.

Eladó gőzkazánok.

2 darab új Cornwall-féle

gőzkazán

mindegyike két forrásokkal, 7 légtörő nyomással,
125 m. ny. összes tüzfelülettel, csupán egy év
óta használatban; azonkívül még

5 régebbi Cornwall-féle gőzkazán

mindegyike 6 légtörő nyomással

igen olcsón eladandó.

Bővebb értesítés nyerhető:

a **Nagy-Kikindai Gőzmalom**
Reszvénytársaságánál. 640 1-3

Tiszaszabályozási

sorsjegy-igérvények

Főnyeremény 100,000 frt.

kuzása 1897. évi szeptember hó 15-ikén,

ára 2 1/2 forint

bélyeggel együtt, kaphatók

Wallfisch Armin

bank- és váltóüzletében Aradon.

Videki megrendelések pontosan
teljesítetnek. 651 1—2